

PÁLYÁZAT

**a Bárczi Gusztáv Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola,
Kollégium, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és
Pedagógiai Szakszolgálat**

főigazgatói állásának betöltésére

Pályázó: Dr. Benczéné Csorba Margit

Szakmai önéletrajz

Kaposváron születtem 1953. június 21-én. Tanulmányaimat a Munkácsy Mihály Gimnázium befejezése után a kaposvári Tanítóképző Főiskolán folytattam.

1974-ben általános iskolai tanítói oklevelet szereztem, s még ebben az évben szeptember 1-től pályakezdőként a kaposvári Kisegítő Iskolában (ma Bárczi Gusztáv Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola, Diákotthon, Módszertani Központ és Nevelési Tanácsadó) kezdtem tanítani.

Az évek során folyamatos továbbképzéssel igyekeztem szakmai fejlődésemet elősegíteni:

- 1979-ben gyógypedagógiai tanári oklevelet szereztem oligofrénpedagógia szakon
- 1988-89-ben szakterületemnek megfelelő intenzív továbbképzésen vettem részt Budapesten a Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskolán
- 1996-ban végeztem a budapesti Műszaki Egyetem Közoktatási Vezető szakán
- 1974-től különböző tantárgyi jellegű és egyéb szakmai tanfolyami felkészítéseken vettem részt folyamatosan (komplex matematika, komplex magyar nyelv és irodalom, NYIK, Gordon, igazgatók, igazgatóhelyettesek tanfolyama, tréneri, tanfolyamvezetői, szaktanácsadói, intézményi folyamat tanácsadói, adaptációs és komplex szakértői, tanügyigazgatási auditor, tanfelügyelői szakértői felkészítés)
- 2006-ban kistérségi tanügyigazgatási szakértői végzettséget szereztem a Szegedi Tudományegyetemen
- 2008-ban pedagógiai szakos végzettséget szereztem a Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi karán
- 2006-tól felnőttképzési, tréneri végzettségeim:
  - projektmenedzsment, változáskezelési ismeretek
  - sajátos nevelési igényű tanulók együttnevelése
  - önismereti személyiségfejlesztő képzés pedagógusoknak
  - professzionális tanári kommunikáció
  - tanulói differenciálás, hátránykompenzációs technikák
  - iskolai agresszió csökkentése
  - multikulturális, interkulturális nevelés, együttnevelés
  - komplex helyzetelemzési szakértőként EU-s pályázatok értékelése

fenti végzettségeim prioritásai:

- szervezeti, működési és gazdálkodási feladatok
- tanügyigazgatás, intézményvezetés elmélete, gyakorlata
- pedagógiai szakmai szolgáltatás, pedagógusok képzésének, továbbképzésének koordinálása
- szakmai tanácsadás, szakértés, tanfelügyelet
- regionális rendezvények, szakmai napok szervezése, koordinálása
- főiskolai hallgatói és felnőttképzés
- EU-s pályázatok lebonyolításának koordinálása, konzorciumok vezetése

- A városi és járási munkaközösségek – fejlesztőpedagógusi (óvodai, iskolai, gyógypedagógusi, gyógytestnevelési: gyógytornászok, védőnők, orvosok, terapeuták) logopédiai, szakmai vezetőjeként programtervezéssel, előadásokkal, konzultációkkal, konferenciákkal segítem a pedagógiai munkát.
- Az intézményi kutató-fejlesztő csoport irányításommal elektronikus tananyagot, integrációs kézikönyvet, szakmai újságot, módszertani filmeket, oktatóanyagokat készítek gyerekeknek, pedagógusoknak, szülőknek.
- Publikációim szakmai folyóiratokban, előadásokon, konferenciákon elsősorban az együttnevelésről, a társadalmi elfogadásról szólnak.
- Óraadó főiskolai tanárként a pedagógushallgatók képzésében veszek részt.
- Az Európai Unió projektjeinek szakmai vezetőjeként segítem saját és konzorciumi partnereim intézményeiben a szakmai, tárgyi innovációt.
- Szakmailag és személyesen támogatom a gyógypedagógiai nevelési, oktatási feladatokat felvállaló óvodákat, általános és középiskolákat, gyógypedagógiai és egységes gyógypedagógiai módszertani intézményeket, a Kaposvári Egyetem pedagógusképzését.

Munkám során többször erkölcsi elismerésben részesültem:

- 1982. „Kiváló Ifjúsági Vezető” kitüntetés
- 1989. „Kiváló Munkáért” miniszteri kitüntetés
- 1991. „Bárcei Gusztáv” Pedagógiai Díj
- 1997. A Magyar Gyógypedagógusok Egyesülete Elnöksége által adományozott „Egyesületi Munkáért” kitüntetés
- 2001. „Arany Katedra” díj
- 2003. „Kaposvár Város Szolgálatáért” kitüntetés
- 2006. „Magyar Köztársasági Arany Érdemkereszt”
- 2008. „Kisebbségi munkáért” elismerés
- 2008. „Egyesületi Munkáért” kitüntetés– Magyar Gyógypedagógusok Egyesülete
- 2009. „Elismerő oklevél” a Kaposvári Kistérségben végzett kiváló pedagógiai munkáért
- 2012. „Kaposvár Városért” kitüntetés

Az intézménynek 1974 óta vagyok emberileg és pedagógiaileg megbecsült tagja.

Folyamatosan kaptam újabb és újabb feladatokat, megbízásokat, melyek szakmai munkám elismerését, ezen keresztül ismereteim bővítését is jelentették.

1981-1993-ig foglalkoztam a kaposvári *Tanítóképző Főiskola* (ma: Kaposvári Egyetem Csokonai Vitéz Mihály Pedagógiai Főiskolai Kar) és a budapesti *Bárczi Gusztáv Tanárképző Főiskola* (ma: ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolai Kar) hallgatóival, mint szakvezető

1993-ban ismerkedtem meg a vezetői munkával, mint diákotthonvezető-igazgatóhelyettes, s még ebben a tanévben – kezdeményezésemre – létrejött az iskola „*Add a kezéd*” *Alapítványa*, melynek azóta is kuratóriumi tagja vagyok

1994-től általános igazgatóhelyettesként az egész intézményre kiterjedően végeztem a munkám

1998-tól igazgatóként látom el a feladatomban

1998-tól óraadó tanárként dolgozom a Kaposvári Egyetem Pedagógiai Főiskolai Karán

2005-től a Fogyatékkal élők Somogy megyei Sportszövetség elnöki tisztét látom el

2013-tól az ÉFOÉSZ-Somogy megyei Értelmi Fogyatékosok Szövetsége választott elnökének

Az egykori Kisegítő Iskola – vezetésemmel – mára egy 5 önálló intézményegységből álló módszertani központtá alakult, utazó gyógypedagógiai hálózat, nevelési tanácsadó, szakszolgálatok, pedagógiai szakmai szolgáltatások, szülősegítő szolgáltatások pedagógushallgatók képzése mellett óvoda, iskola, szakiskola, fejlesztő iskola, diákotthon működik.

Férjem dr. Bencze Dénes ügyvéd, egy gyermekünk van.

Bevezetés, célmeghatározás

Szakmai programom alapja a 15 éves vezetői tevékenységem bemutatása, az intézmény átalakulásának, szervezeti és szakmai fejlődésének elemzése, az eredmények, a jelenlegi partneri elvárások, az oktatáspolitikai helyzet áttekintése.

Magyarországon az értelmileg sérült gyermekek, fiatalok szegregált és integrált intézményrendszerben nevelkednek. A Bárczi Gusztáv Módszertani Központ 65 éve kezdte meg az elkülönített oktatást, nevelést, 2003 óta hivatalosan is segíti az integrációt, inklúziót, a befogadást, együttnevelést.

Pedagógiai munkám célja olyan óvoda, iskola megteremtése, amely minden tanulója számára egyenlő esélyű hozzáférést biztosít az oktatás folyamatában, figyelembe veszi a képességeket, és a fejlődési ütemnek megfelelő részvételt biztosít.
Segíti a befogadó óvodában, általános és középiskolában az egyéni különbségek, az abból fakadó problémák kezelését, differenciális módszerekkel, eszközökkel a kudarcmentes, egyéni tanulási utak biztosítását.

Az iskolai sikertelenség a gyermek és a szülő számára komoly teher. Az iskolai kudarcokhoz vezető okok feltárása, a fejlődési különbségek kiegyenlítése fontos feladata az oktatásnak. Nem minden gyermek veszi sikeresen az akadályokat, személyiségük, értelmük nem fejlődik egyformán. Nem mindegy, hogy kedvetlen, szorongó, agresszív, közösségbe beilleszkedni nem tudó, vagy egészséges önértékelésű, akadályokat sikeresen leküzdő, boldog gyermek lesz-e belőle.

A nevelési tanácsadók, a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottságok alig győzik fogadni a kétségbeesett és tanácstalan szülőket, akik segítséget kérnek. A gyermekek sorsának alakulása nagymértékben függ attól, hogy hozzájutnak-e a számukra megfelelő intézményes ellátáshoz. A törvények és rendeletek szabályozzák az ehhez szükséges lehetőségeket. A jogszabályok különleges jogokat biztosítanak a rászoruló gyermekeknek, tanulóknak, lehetővé teszik a sajátos szolgáltatások igénybevételét.

Kaposváron és a kaposvári járásban - vezetésemmel - az országban elsők között indult meg a szemléletváltás, melynek során a gyermekek érdekeit szem előtt tartó ellátás előtérbe kerülése lehetővé tette az esélyegyenlőség, az integráció felerősödését, a társadalmi beilleszkedést, az elfogadás-befogadás jelenlétét.

Az elmúlt 15 évben vezetői tevékenységem célja a Kisegítő Iskolából Módszertani Központtá alakulni, és folyamatosan tovább fejlődni, nem volt könnyű feladat sem vezetői, sem nevelőtestületi szinten. Az intézményi változások jól mutatják a komplex feladatellátási rendszer kialakulását.

A kaposvári kisegítő iskola 5 tanerővel 1948-ban nyitotta meg kapuit, mely az eltelt 65 év alatt 102 pedagógust, 25 gyermekfelügyelőt, 5 pedagógiai munkánkat segítő szakdolgozót foglalkoztató komplex intézménnyé nőtte ki magát, mely óvodát, általános iskolát, speciális szakiskolát, diákotthont, egységes gyógypedagógiai módszertani intézményt és nevelési tanácsadót foglal magába. 2001-ben megkezdődött az integrációs folyamat kialakítása, utazó gyógypedagógiai hálózat kiépítése. 2003 a módszertani központtá alakulás éve, az oktatási alapfunkciók mellett megjelentek az integrált nevelést elősegítő szolgáltatások: szakszolgálatok, pedagógiai szakmai szolgáltatások a városra és az akkori kistérségre kiterjedően.

1974 óta – mint az iskola pedagógusa, 1998 óta mint a vezetője – vállalkoztam az értelmi fogyatékosok nevelésére, tanítására, elfogadásának, társadalmi beilleszkedésének elősegítésére, majd ezen feladatok irányítására.

Azért döntöttem pályázatom elkészítése mellett, mert küldetésnek érzem a speciális nevelésű, hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók minden oldalú megsegítését, az eddig elért eredményeink folytatását, a társadalmi elfogadás, befogadás elősegítését, az intézményben dolgozó közösség tevékenységének további támogatását.

A sikereket, nehézségeket, kihívásokat, az előttünk álló átalakulásokat ismerve - a vezetői feladat felelősségének tudatában - nyújtom be az intézmény vezetésére vonatkozó programomat, fejlesztési elképzeléseimet.

Az intézmény pedagógiai gondolkodása

A Bárczi Gusztáv Módszertani Központ a sajátos nevelési igényű gyermekek intézménye. Ebben az iskolában a gyermek áll a középpontban, nem a tanterv által determinált tananyag és nem az ismeretek átadásáért felelős közeg.

Cél, hogy a gyermek saját lehetőségeinek megfelelő, minél optimálisabb szintre juthasson egyéni fejlődési ütemének figyelembevételével.

A pedagógusok a gyermekek szükségleteiben gondolkodnak. A foglalkozásokon megfigyelhető, mennyire fontos a gyermekek biztonságigénye, a védettség és elfogadottság érzésének kielégítése. A tanulásszervezés minden mozzanatában nyomon követhető az érzelmi biztonság adására való törekvés, a derűs, oldott, gyermekekre koncentrálnó természetes közeg.

A pedagógus szerepe az együttműködésben nyilvánul meg bármely iskolatípusban. Feladata az optimális tanulási feltételek megteremtése, a szükséges eszközök biztosítása, a feladatsorok, tevékenységrendszerek és az ismeretszerzés munkaformáinak végiggondolása, megszervezése – az együttműködés.

A különböző képességű, sajátos nevelési igényű gyermekek közös, hatékony tanulásának megszervezéséhez megfelelő tanulásirányítási módszerek alkalmazása szükséges. Fontos, hogy minden gyermek önálló feladatvégzése megvalósulhasson, valamint a páros vagy kiscsoportos munkában is aktívan vegyen részt.

Az iskola természetes közege kell, hogy legyen minden tanulónak, függetlenül egyéni adottságaitól, képességeitől, fejlődési ütemétől.

Intézményi adatok

Az intézmény neve: **Bárczi Gusztáv Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola, Kollégium, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és Pedagógiai Szakszolgálat**

Megnevezései

Hivatalos neve: Bárczi Gusztáv Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola, Kollégium, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és Pedagógiai Szakszolgálat

Rövid neve: Bárczi Gusztáv Módszertani Központ

Feladatellátási helye

Székhelye: 7400 Kaposvár, Bárczi Gusztáv utca 2.

Alapító és a fenntartó neve és székhelye

Alapító szerv neve: Emberi Erőforrások Minisztériuma

Alapítói jogkör gyakorlója: emberi erőforrások minisztere

Alapító székhelye: 1055 Budapest, Szalay utca 10-14.

Fenntartó neve: Klebelsberg Intézményfenntartó Központ

Fenntartó székhelye: 1055 Budapest, Szalay utca 10-14.

Típusa: egységes gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai módszertani intézmény

OM azonosító: 038551

Az alapítás éve: **1948.**

Az intézmény feladata és alaptevékenysége

Sajátos nevelési igényű (enyhe, közép súlyos értelmi fogyatékos, súlyosan – halmozottan fogyatékos, autista, beszéd fogyatékos) gyermekek, tanulók pedagógiai, gyógypedagógiai ellátása. Állapotuknak megfelelő óvodai, iskolai, speciális szakiskolai nevelése és oktatása, logopédiai, gyógytestnevelési, pszichológiai feladatok ellátása, fejlesztő felkészítés, fejlesztő iskolai oktatás, gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozás, konduktív pedagógiai ellátás biztosítása.

Változó létszámmal beiskolázásra kerülő, autisztikus tüneteket mutató és autista tanulók nevelése, oktatása. Az utazó szakemberhálózat keretében a többi gyermekkel együtt nevelt, integrált, sajátos nevelési igényű gyermekek speciális fejlesztése utazó gyógypedagógussal.

Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézményként pedagógiai szakszolgálati ellátás óvodák, iskolák számára.

Nevelési, pszichológiai tanácsadás óvodák, iskolák számára, iskolapszichológiai feladatok ellátása.

Pedagógiai-szakmai szolgáltatás, szakmai fejlesztés az integrációra is kiterjedően: szaktanácsadás, pedagógiai tájékoztatás, igazgatási, pedagógiai szolgáltatás, pedagógusok képzésének, továbbképzésének és önképzésének segítése, szervezése, tanuló-tájékoztató, tanácsadó szolgálat.

A nevelési-oktatási folyamat eredményességét szolgáló kutató-fejlesztő csoport működtetése.

Felsőfokú, főiskolai és egyetemi szintű képzésben résztvevő hallgatók gyakorlati képzése.

Feltételek megteremtése azon tanulóknak, akiknek gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben való tanulásukhoz a lakóhelyükön nincs lehetőségük, diákotthoni elhelyezése, 80 intézeti férőhely azoknak, akiknek a mindennapi bejárása nem biztosított.

Pedagógiai szakszolgálat

Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény szakszolgálatai:

- **gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozás**
- **fejlesztő nevelés**
- **logopédiai ellátás**
- **konduktív pedagógiai ellátás**
- **gyógytestnevelés**
- **óvodapszichológiai, iskolapszichológiai ellátás**
- **Nevelési Tanácsadás szolgálat**

Pedagógiai-szakmai szolgáltatás

- szaktanácsadás
- pedagógiai tájékoztatás
- igazgatási, pedagógiai szolgáltatás
- pedagógusok képzésének, továbbképzésének, önképzésének segítése, szervezése
- tanuló tájékoztató, tanácsadó szolgálat

Főiskolai és egyetemi hallgatók, gyógypedagógiai asszisztensek képzése

Szülői tanácsadás, képzés, szülőklub és telefonos segélyszolgálat

Óvodai nevelés, iskolai nevelés-oktatás

Évfolyamok száma:

- óvodai csoport (2 csoport)
- középsúlyos értelmi fogyatékos csoport (1-8. évf.)
- általános iskolai csoport (1-8. évf.)
- speciális és készségfejlesztő szakiskolai évfolyam (2+2 évf.)
- autisztikus tüneteket mutató autista csoport (1-8 évf.)
- fejlesztő iskolai csoport
- 80 pedagógiai intézeti férőhely

Az intézmény típusa: közös igazgatású közoktatási intézmény

A közoktatási intézmény önálló szervezeti egységei

- a) Óvoda, fejlesztő iskola, általános iskola
- b) Speciális és készségfejlesztő speciális szakiskola
- c) Diákothton
- d) Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény
  - da.) Pedagógiai szakszolgálatok
  - db.) Pedagógiai szakmai szolgáltatások
  - dc.) Utazó gyógypedagógiai hálózat
- e) Nevelési Tanácsadó

Helyzetelemzés

Az előző igazgatói pályázatban megfogalmazott fejlesztési elképzelések eredményeinek értékelése

A Bárczi Gusztáv Módszertani Központ a dél-dunántúli régióban kiemelkedő szerepet betöltő, **többcélű nevelő-oktató központ**, forrásközpont, fejlesztő, tanácsadó központ, **a törvényi szabályozás értelmében, a társadalmi elvárásoknak megfelelően működik.** Szolgáltatásainak széleskörű kiterjesztésével biztosítja a sajátos nevelési igényű gyermekek különleges gondozási igényből fakadó ellátását, hatékonyan segíti az együttnevelés pedagógiai gyakorlatát.

A speciális feladatok ellátását, célját, működését, kapcsolatrendszerét meghatározza a hagyományokra épülő szervezeti kultúra, rögzített keretek, formák a közösen kialakított értékrend, gondolkodásmód, szokások és normák. Együttműködésre épülő, szerteágazó szakmai és szervezeti struktúrája biztosítja a jelentős szerepvállalást a térség közoktatási hálózatában.

Nevelési-oktatási intézményként biztosítja a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók ellátását óvodától a középiskoláig.

Az általános iskola és speciális szakiskola minden értelmi fogyatékoságtípust fogadni tud, rendelkezik megfelelő gyógypedagógiai, fejlesztő, terápiás szakemberekkel, pedagógiai, gyógypedagógiai asszisztensekkel. Alkalmazza az egyéni fejlődést biztosító, differenciált nevelési, tanulásszervezési, módszertani eljárásokat, a kompetencia alapú oktatás eszközrendszerét, az IKT-val támogatott tanulási módszereket.

A speciális szakiskolai képzés keretében a választható szakmák köre fokozatosan bővül.

A súlyosan, halmozottan sérült gyermekek ellátását fejlesztő iskolai csoportokban szakmai team biztosítja, melyben igény szerint, valamennyi fogyatékoságtípusnak megfelelő gyógypedagógus részt vesz.

Szolgáltatás kínálatát a diákothton biztosítása teszi komplexé, amely változatos fejlesztő és szabadidős programokat kínál.

Az utóbbi években egyre több sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló integrált fejlesztését vállalták fel a város óvodái, iskolái, elsősorban az érzékszervi és enyhe értelmi fogyatékos, tanulási zavar körében.

Az óvodák 1998 óta, az iskolák 1999 óta látnak el gyógypedagógiai fejlesztést utazó gyógypedagógussal. 2003-ban minden városi intézmény alapító okiratába bekerült a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók ellátása, így az integrált oktatás minden városi óvodában és iskolában szükség szerint megvalósult, a jogszabályi feltételek rendelkezésre álltak. A módszertani központ utazó gyógypedagógiai megsegítést biztosít a gyógypedagógia minden területéhez (enyhe és középsúlyos értelmi fogyatékos, autista, látássérült, hallássérült, mozgássérült, halmozott fogyatékos), mind a gyermekek, mind a velük foglalkozó pedagógusok és szülei számára

A Bárcai Gusztáv Módszertani Központ szakszolgálati: **logopédiai, gyógytestnevelési, fejlesztő nevelés, korai fejlesztő, konduktív pedagógiai, iskolapszichológiai, továbbtanulási, pályaválasztási szakszolgálat intézményen belül és kívül, szegregációban, integrációban hatékonyan fejleszti a diagnosztizált gyermekeket, tanulókat.**

A **Nevelési Tanácsadó** a beilleszkedési, magatartási rendellenességgel, tanulási nehézséggel küzdő tanulók szűrését, fejlesztését, az iskolaérettség vizsgálatát látja el. Évente 400-500 gyermek speciális fejlesztését vállalja fel.

A **pedagógiai szakmai szolgáltatás** a régióban kiterjed valamennyi, a törvényben megengedett feladatra. Kiemelt területe a sajátos nevelési igényű tanulók együttnevelése, a kompetencia alapú oktatás és a tehetséggondozás.

Tanácsadás keretében készítjük fel az óvodapedagógusokat, tanítókat, tanárokat az integrációs feladatok ellátására, a megfelelő környezet biztosítására, az együttnevelésre.

A megalakult **szülői klubok, szülői tanácsadás, a módszertani kiadványok** segítik a szülőket a speciális helyzetű gyermekek elfogadására.

A fogyatékos tanulók **szakképzési lehetőségei** több intézményben megoldottak, egyrészt a Bárcai Gusztáv Módszertani Központ speciális szakiskolájában, másrészt az integrálható tanulók a város szakképző intézményeiben szereznek képzettséget.

A Bárcai Gusztáv Módszertani Központ a **védőnői hálózatra** alapozva pályázati keretből eseti jelleggel megkezdte a város periferiáján élő roma **gyermekek korai fejlesztését**, gondozását, a roma családok számára gyógypedagógiai tanácsadását.

A **Kaposvári Többcélú Kistérségi Társuláson, ma Kaposvári járáson** belül Kaposvár város és a városon kívüli intézmények szoros együttműködése következtében megnőtt az igény az integrációt segítő szolgáltatásokra. A járásban a módszertani központ értelmi, testi, érzékszervi, autista, halmozottan sérült, súlyos magatartási zavarokkal küzdő tanulók speciális ellátása mellett az utazó gyógytestnevelési, logopédiai szolgáltatás keretében látja el a gyermekeket, tanulókat, s e területeken a pedagógusok, szülők segítségét is biztosítja. A módszertani központ vezetésével létrejött a **városi-kistérségi gyógypedagógusok, logopédusok, gyógytestnevelők és a fejlesztő pedagógusok munkaközössége.**

A speciális intézmény mint forrásközpont, fejlesztő, tanácsadó, szakmódszertani központ működik. Kapcsolatot tart a szülőkkel, pedagógusokkal, az integrációban résztvevő szakemberekkel, speciális szakemberekkel, társadalmi intézményekkel.

A korai felkutatást, a speciális terápia megkezdését, a szülői tanácsadást fontos feladatának tekinti.

Az utóbbi években az intézmény alaptevékenysége jelentősen bővült, a társadalom, elsősorban a szülők elvárásainak megfelelően. Eleinte a hangsúly iskolán belül tolódt el a frontális osztálymunkától a differenciálás felé, a gyerekek egyéni képességeinek felismerésével, fejlesztésével, fontosságának kiemelésével.

A belső szerkezet átalakulása – autisták, halmozottak sérültek, képzési kötelezettek fogadása óvodáskortól a tankötelezettség végéig, létszámuk jelentős megnövekedése – a pedagógiai szemlélet megújulását, változását kívánta meg.

A tanítási-tanulási folyamat sikerességét az új tanulási eljárások (moduláris oktatás, projekt, témahét) alkalmazása biztosítja, komplex folyamattá téve a tanulást. Mindezt az alkalmazott módszerek életszerű kerete, a cselekvésből kiinduló gondolkodás, a felfedeztető tanulás és a tevékenységközpontú fejlesztés szolgálja.

Fontossá vált az új szakmai gondolkodásmód, szakszerűbb pedagógus, szakmai hitelesség, megfelelő végzettség – folytatódtak a továbbtanulások, önképzések, terápiás szakemberek, asszisztensek képzése, sokféle lehetőség megteremtése; *tiflo-, szurdo-, pszichoszomatopedagógia, logopédia, pszichológia, autista, korai fejlesztő, drámapedagógia, Sindelar, gyógytorna, DSGM, TSMT, gyógytestnevelés, rehabilitációs úszás, állatasszisztált terápiák, fizioterápia, gyógymassázs, terápiás judo, mentálhigiéne* és mindazon terápiák, melyek a gyógypedagógia köréhez kapcsolhatók.

A pedagógusok, gyermekfelügyelők képzésével bővültek az ellátható feladatok. A módszertani központ előkészítése során a személyi, tárgyi feltételek megteremtésével erősödött az integráció, az utazó gyógypedagógiai hálózat. A korszerű szemléltetőeszközök, a modern technikai felszereltség beszerzése pályázati úton valósult meg. Új terápiák, DSGM, TSMT, lovaglás, úszás, kutyás-, művészetterápiák indultak.

Az alapító okirat módosítása és a szakemberek felkészültsége lehetővé tette a sajátos nevelési igényű tanulók teljes körű ellátását, a szakszolgálatok, a pedagógiai szakmai szolgáltatás felvállalását, óvodáknak, általános és középiskoláknak, elsősorban helyben és a járásban, utazó gyógypedagógiai, pedagógiai szakmai és szakszolgáltatással, kiegészítő szolgáltatásokkal.

1998 óta folyamatosan megismertettük, ajánlottuk szolgáltatásainkat, kihasználtuk a pályázati lehetőségeket, képeztük a szakembereket, és ajánlásokat adtunk a nevelési/pedagógiai programhoz, **különválasztva a sajátos nevelési igényt és a hátrányos helyzetet.**

Az ajánlások tartalmazták az iskolai nevelés speciális nevelési feladatait, a befogadó intézmény és a módszertani központ szerepét az integrációban, a szolgáltatások igénybevételeének lehetőségeit, a törvényi szabályozás, költségvetés, normatíva és egyéb jogszabályok, rendeletek idevonatkozó gyűjteményét, az alapító okiratunkat, és egy lehetséges befogadó iskolai alapító okiratot.

Kezdeti szerepünk – a gyermekek megfigyelése az óvoda, iskola kérésére, javaslat további vizsgálatokra, egyéni fejlesztés, terápiás foglalkozások szervezése, koordinálása, lebonyolítása, visszahelyezett gyermekek utógondozása – folytatása a **szakszolgálatok,**

tanácsadások megerősítése volt, kiemelten a logopédia, gyógytestnevelés, iskolapszichológiai hálózat teljessége terén.

A hagyományos tanárszerep átformálása a gyógypedagógusokon túl a többségi, befogadó pedagógusokat is érintette.

Tudatosan készültünk az IKT-eszközökkel támogatott oktatás bevezetésére, elektronikus tananyagok fejlesztésére, e-módszertani kiadványok készítésére.

Intézményünk több mint 25 éve gyakorló terepe a **pedagógiai főiskolai hallgatók és gyógypedagógiai asszisztensek képzésének**. A hallgatók részt vesznek a tanítási órákon, terápiás és választható foglalkozásokon, az utazó gyógypedagógus munkájában, és minden területet megismernek, beleértve az integrációt is.

Az évek során felhalmozódott tudást és tapasztalatot átadjuk a képzéseinken, tanácsadásainkon a gyógypedagógusoknak, a többségi intézmények pedagógusainak.

Intézményünk – hagyományosan – évente rendez konferenciákat, mely országos hatáskörű szakmai rendezvény – neves vendég-előadókkal, és saját szakembereinkkel.

Erdélyben Bárczi pályázati keretből megvalósuló konferencián a módszertani központ pedagógusainak előadásai segítettek az integrációs szemlélet alakítását, a gyakorlatban a korszerű eszközök, módszerek, struktúrák megismertetését.

A nyílt napok, a módszertani tanácsadás, rendszeres tájékoztatás mellett segítünk - igény szerint - a fejlesztési tervek összeállításában, tankönyvek, taneszközök kiválasztásában, s a pedagógusok, szülők képzésén túl **nevelési értekezleteket tartunk, fogadó órákon, szülői értekezleteken veszünk részt a befogadó intézményben.**

Honlapunkon tanmenetek, fejlesztési tervek, s egyéb módszertani anyagok adnak hasznos gyakorlati tanácsot. A szülők felkészítése, **szülőklub** működtetése a városban, a kistérségben, a **telefonos és személyes szülői tanácsadás** a legnagyobb erőfeszítést igénylő feladat. Hasonlóan problematikusak az **osztályfőnöki órák** a serdülők korosztályában a többségi intézményekben, ahol ők maguk kényszerülnek kerekesszékre, élük át a vakságot, siketséget. A foglalkozásokat pszichológus-pszichopedagógus vezeti.

Hasonló a helyzet a többi területen. A mozgásfejlesztés szakemberei gyógytestnevelők, gyógytornászok, rehabilitációs úszásoktatók, lovasterapeuták és asszisztensek. A művészeti nevelésben a képzőművészet mellett tűzzománc, zeneterápia, kézimunka szerepel a repertoárban.

A megfelelő színvonalú fejlesztéshez megfelelő színvonalon működő szakember szükséges. Ezt folyamatos képzéssel, önképzéssel biztosítjuk.

A másság megismertetésére, elfogadtatására jött létre az **Érintő – módszertani lap**, mellette módszertani kiadványok, filmek segítik az integráció lebonyolítását.

Jelentős oktató filmjeink: „Segítünk, hogy segíthess!” I., II.
„Kulcs a kompetenciához”
„A siker kulcsa te vagy!”
„Családi hétvége”

Nyári integrációs táborunkban a tehetséges és sérült gyermekeket fejlesztettük és nyaraltattuk együtt. Június végén a tantestület egységesen vett részt a programokban, fejlesztett, kirándult, szabadidős foglalkozást szervezett.

Megismerkedtünk a **Waldorf-pedagógiával**, elemeit beépítettük a tanítási órákba, szabadidős foglalkozásokba. Öt pedagógus készült fel a Waldorf-módszer indítására.

Az iskolapszichológiai ellátás megkezdődött a városi általános és középiskolákban. A kutató-fejlesztő csoport tevékenysége évek óta tart, publikációk, segítő anyagok, konzultációk teszik lehetővé megismerését.

Pályázatok

Intézményünk, alapítványunk, diáksport egyesületünk számtalan projektet valósított meg sikeresen az elmúlt 5 évben, melyekből az Európai Unió támogatások együttes értéke **228.213.600 Ft**. Természetesen e mellett több nyertes, hazai forrásból támogatott projekt is segítette a szakmai munkát. Valamennyi nyertes pályázatunkban megfogalmazott programot megvalósítottuk. A programok lebonyolításában gyógypedagógusaink és gyógypedagógiai asszisztenseink illetve a gazdasági dolgozók vettek részt.

Munkánk sikerességét bizonyítják a véghez vitt beruházások, a megvalósított programok, amelyek szakmai és pénzügyi beszámolóit kivétel nélkül minden esetben elfogadták a pályáztató szervezetek.

Szakmai stábunk (pedagógiai, pénzügyi) minden alkalommal bizonyította rátermettségét, elhivatottságát.

Megvalósult pályázatok 2008-tól 2013-ig

2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.
80.000.000 Ft	26.733.600 Ft	36.300.000 Ft	6.000.000 Ft	79.180.000 Ft	

Az elmúlt 5 év eredményeit mutatja a Módszertani Központ céljának bővülése.

A városi és járási óvodákban, iskolákban, egyes területeken regionális szinten is cél: A sajátos nevelési igényű tanulók fogyatékoságából eredő hátrányának megelőzése, csökkentése, kompenzálása, a képességek kibontakoztatása, társadalmi beilleszkedésük sérülésspecifikus szempontú támogatása mellett teljes körű pedagógiai szakszolgálati feladatellátás, az integrált nevelés-oktatásban részt vállaló intézmények pedagógusaival szakmai együttműködés, szülősegítő szolgáltatások működtetése, szakmai tanácsadás hangsúlyosabbá tétele.

Az intézmény intenzív fejlődése, pozitív megítélés a sikeres pedagógiai programunknak, a szakmai vezetés megerősödésének, a pedagógusok, gyermekfelügyelők kiváló nevelő-oktató munkájának, a gazdasági, technikai dolgozók segítő munkájának, a tanulóink által elért városi, megyei, országos, nemzetközi eredményeknek köszönhető.

Az eredményességet támogatta:

- a szakmai munkaközösségek megerősödése, bővülése,
- az egységes szakmai szemlélet,
- a döntési helyzet növelése, szakmai önállóság,
- a gazdasági helyzet mindenkor ismerete, feltárása, a nevelőtestület számára is,
- óralátogatások, bemutató órák számának növelése,
- kezdő pedagógusok munkájának figyelemmel kísérése,
- erős szakmai team-munka bármely gyógypedagógiai feladat ellátására,
- szakembereink előadásai különböző fórumokon, konferenciákon,
- nyílt napok, fogadóórák a szülők számára,
- versenyeken, kiállításokon való sikeres részvétel,
- intézménylátogatások, tapasztalatcserék,
- a pedagógusok, gyermekfelügyelők továbbtanulásai, továbbképzések, szakmai konferenciákon való részvétel
- a jelenlétünk érdekvédelmi, egyéb szervezetekben (többnyire vezetői poszton) ÉFOÉSZ, MSOSZ, MÉSZ, MAGYE ....
- új szakmai kihívások: bekapcsolódás a horizontális tanulás biztosításába,
- **Jó gyakorlatok kidolgozása, adaptációs folyamatok támogatása, referencia intézményi szolgáltatások.**

Jó gyakorlatok

1. „A siker kulcsa Te vagy!” A tehetséggondozás szerepe és lehetőségei a diákotthonban
2. „Mindenkinek tehetséges valamiben” A tehetséggondozás szerepe és lehetőségei az SNI tanulók fejlesztésében
3. „Mozgásfejlesztés felsőfokon” A gyermekek komplex mozgásfejlesztésének lehetőségei
4. „Segítünk, hogy segíthess” Gyógypedagógiai intézmények a XXI. században
5. A judo terápiás alkalmazása a tanulásban és értelmileg akadályozott tanulóknál
6. A kompetencia alapú óvodai programcsomag alkalmazása a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodájában
7. Egészségnevelés - moduláris oktatási program
8. Életpálya-építés kompetencia alapú programcsomaggal és mentálhigiénés projekt megvalósításával
9. Főiskolai hallgatók gyakorlati képzése
10. Gyermekvers és feladatgyűjtemény beszédfejlesztéshez
11. Iskolapszichológia a gyakorlatban
12. Kompetencia alapú oktatás sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztéséhez
13. Multikulturális nevelés a felső tagozaton, osztályfőnöki órákon
14. Pályaválasztási tanácsadás szerepe a pályorientációs tevékenységben
15. Projekt a pályaválasztási döntés sikeréért
16. Új típusú osztályfőnöki órák
17. Úszásoktatás szerepe a tehetséggondozásban
18. Veszélyben a világ - Környezetvédelmi témahét az 1-4 évfolyamon

Referencia intézményként 2 éve segítünk 3 referenciaterületen:

1. A kompetencia alapú nevelési, oktatási programot átfogóan, mintaadóan alkalmazó intézmény, referenciahely
2. Egységes gyógypedagógiai módszertani intézmény az integráció szolgálatában
3. Új típusú felsőoktatási gyakorlóhely, partnerintézmény, mely a modernizáció területein szervezeti kultúrája és módszertana szempontjából mintaközvetítő

Az elmúlt években kiemelten kezeltük

- **Intézményen belül a tanulókat közvetlenül érintő fejlesztések, szolgáltatások:**
  - terápiás fejlesztések bővítése: DSGM, TSMT,
  - pszichopedagógiai, pszichológiai tanácsadás, foglalkozás,
  - gazdagabb, változatosabb gyermekprogramok,
  - egyéni fejlesztő, habilitációs, rehabilitációs órák számának növelése,
  - napközis ellátás szervezettebbé tétele,
  - folyamatos oktatáskorszerűsítés, IKT-kompetenciák tanulói, pedagógusi szinten,
  - tehetséggondozó foglalkozások, programok számának növelése,
  - a speciális szakiskola szakmai előkészítésének, pályaorientációjának, továbbá az integrációs törekvések (további szakmák megszerzésének lehetősége többségi szakképző intézményekben) megvalósítása, gyakorlati képzőhelyek bővítése,
  - egészségnevelési, drogmegelőző programok szervezése,
  - cigányösztöndíjak, szakiskolai tanulók ösztöndíjai,
  - élsport támogatása,
  - tanulók jutalmazása az elért tanulmányi, képzőművészeti, drámapedagógiai, zenei, sport, egyéb eredmények alapján,
  - terápiás tábor minden tanévben,
  - diákotthoni csoportfoglalkozások, tehetséggondozás,
  - szakiskolai képzés átalakítása-készségfejlesztő speciális szakiskolai oktatás.
- **Egységes gyógypedagógiai módszertani intézményként a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók főbbi gyermekkel, tanulókkal együtt történő nevelésének-oktatásának segítése, bázisintézményként az integráció, inklúzió támogatása.**
- **Az utazó szakemberhálózat működtetése**
  - mobilizálható, átcsoportosítható gyógypedagógiai tanárok, terapeuták
- **Olyan gyógypedagógiai centrum kialakítása, ahol megfelelő feltételek között, sokoldalúan képzett gyógypedagógusok, innovációra kész nevelőtestület korszerű terápiás eljárásokkal, fejlesztő eszközökkel, speciális taneszközökkel bármely fogyatékoságtípushoz gyógypedagógiai megsegítést tud biztosítani, 0 évtől a speciális szakiskola befejezéséig.**
- **Nyitottunk a súlyosan akadályozott fejlődésű gyermekek felé, a szülői gondozói tanfolyamokat elindítottuk. Az óvodai nevelés tartalmi-módszertani továbbfejlesztése jelentős szerepet kapott.**
- **Intézményünk szakmai szolgáltatásokkal az integráció támogatása céljából felnőttképzési akkreditáció alapján minősült 2012. október 17-én. FAT-szám: AL-2789**

Az intézmény szakmai szolgáltatói tapasztalatai alapján kidolgozta felnőttképzési koncepcióját, amellyel akkreditált felnőttképző intézménnyé minősült, képző programjai felnőttképzési és pedagógus-továbbképzési akkreditációval rendelkeznek.

- *szülősegítő szolgáltatások körének folyamatos bővítése*
- *tanulói tehetséggondozás támogatása*
- *horizontális tanulás biztosítása, szakmai együttműködések*
- *képzési programok akkreditációjának kidolgozása*

<i>Képzés megnevezése</i>	<i>Felnőttképzési akkreditációs lajstromszám</i>	<i>Pedagógus akkreditációs szám</i>
Hátránykompenzációs technikák megismerése és alkalmazása az inkluzív nevelésben	PLB-1328	100 004/25/2011
Tanórán kívüli tehetséggondozás lehetőségei, módszerei	PLB-1965	100 004/222/2011
A tehetség felismerése és gondozása óvodától középiskoláig	PLB-1972	100 004/163/2011
A tehetséggondozás szerepe és lehetőségei a sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztésében	PLB-1971	100 004/92/2011
Közoktatást érintő változások a sajátos nevelési igényű tanulók ellátórendszerében – vezetői kompetenciák a hatékony együttnevelésben	PLB-1966	OKM-410/143/2010
Hatékony együttnevelés gyakorlata befogadó pedagógusoknak	PLB-1969	OKM-1/52/2010
Megváltozott gyógypedagógus kompetenciák – utazó gyógypedagógiai és szakmai tanácsadó feladatok	PLB-1967	OKM-1/73/2010
Óvoda-iskola átmenetet segítő program	PLB-1973	OKM-1/35/2010.
Iskolai agresszió csökkentése, konfliktuskezelés	PLB-1970	OKM-3/7/2010.
Sajátos nevelési igényű tanulók együttnevelése (60 ó.)	PLB-2126	OKM-1/37/2008.

Sérülésspecifikus eszközhasználat az SNI tanulók ellátórend-szerében, pedagógus-kompetenciák az eszközhasználatban	PLB-2125	82/306/2012.
Korszerű tanulási technikák és speciális eszközhasználat a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók fejlesztésében	PLB-2260	957/11/2013.
Információs és kommunikációs technológiák (IKT) szerepe a különleges bánásmódot igénylő gyermekek nevelésében, oktatásában	PLB-2124	957/1/2013.

- *A Kaposvári Bárczi Gusztáv Tehetségpont a Nemzeti Tehetségsegítő Tanács által „Akkreditált Kiváló Tehetségponttá” vált 2012. június 30-án*
- Pályázati lehetőségekkel a fentieket segítettük

Az elmúlt évek vezetői koncepciójának kiemelt területe az ellátás komplexitásának, és a gazdaságos erőforrás-gazdálkodás biztosítása

Gazdasági előnyök

- személyi, tárgyi feltételek adottak,
- nem kell iskolánként kialakítani minden fogyatékoságtípushoz a humán és tárgyi erőforrást,
- a hirtelen kieső szakember nehézség nélkül pótolható,
- helyben továbbképezzük az általános iskolák, óvodák pedagógusait,
- ellátjuk az ellátatlan gyerekeket,
- olyan pályázati lehetőségeket használhatunk ki az EU program keretében, mint „A hátrányos helyzetű gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása az oktatási rendszerben”,
- minden terápiához megfelelő szakembereink vannak, nincs többletköltség a továbbtanuláshoz, továbbképzésekhez,
- korszerű fejlesztő eszközökkel felszerelt az intézmény.
- a szakmai szolgáltatásból származó intézményi bevételek terhére infrastrukturális, tárgyi eszköz és szakmai fejlesztés valósult meg

Az öt év illeszkedett az előző tíz évhez, annak folytatásaként határoztam meg a célokat, feladatokat.

15 éves vezetői munkám során alapvetőnek tartottam a magas színvonalú szolgáltatásokat, a feladatok egymásra épültségét, gyermek, tanuló, szülő, pedagógus és minden intézményi dolgozó biztonságát.

A jelen helyzet erre a szemléletemre épül. A gyermekek, tanulók érdekeit előtérbe helyezve biztosítjuk a szolgáltatásokat, a sikeres társadalmi beilleszkedéshez igazítjuk tevékenységrendszerünket.

Jelen helyzet, jövőkép

Személyi és tárgyi feltételek

Humán erőforrás

Az elmúlt évek tudatos humánerőforrás-fejlesztésének köszönhetően az intézmény dolgozói felkészültek valamennyi fogyatékosági terület ellátására, a szakemberek jelentős része több kiegészítő képzésen szerzett végzettséget. Szinte valamennyi pedagógus rendelkezik felhasználói szintű informatikai ismeretekkel, az IKT-eszközök használatával.

A pedagógus-továbbképzés területén 14 pedagógus

18 területen (kompetencia alapú oktatás és a hozzá kapcsolódó módszertani képzések) rendelkezik tréneri ismerettel és gyakorlattal, tanácsadói és szakértői tapasztalatokkal.

Pedagógusok és pedagógiai munkát segítő asszisztensek

Jelenleg az intézményben 143 fő dolgozik. Pedagógusok 102. Pedagógiai munkát segítők 28, technikai és adminisztratív munkakörben 13 főt alkalmazunk.

A végzettségek tanári és pedagógiai munkát segítő körben majdnem teljesek, a humánerőforrás-helyzet jó.

Komplex intézményünkben 3 éves kortól 22 éves korig részesülnek a gyerekek, fiatalok folyamatos gyógypedagógiai ellátásban, fejlesztésben. Ez az időszak felöleli a teljes gyermekkort, megteremti az életbe indulás esélyeit.

Tanítványainkat pedagógiai programunk alapján speciális módszerekkel, korszerű eszközökkel fejlesztik gyógypedagógusaink, és a munkájukat segítő gyógypedagógiai asszisztensek, gyermekfelügyelők, hogy komplex személyiségfejlesztéssel segítsék a gyermekek teljesebb habilitációját, rehabilitációját. Szakmai team áll rendelkezésünkre a gyógypedagógia minden területéről.

Valamennyi osztály- és csoportfokon színvonalas munka folyik, délelőtt és délután. A szabadidős tevékenységeket a kollégák önkéntes munkában is vállalják, kiemelve a tehetséggondozás területét. Az éves munkatervhez igazodva dolgoznak ki készségfejlesztő programokat, vállalnak szervezői feladatokat, ünnepek, szakmai tevékenységek, konferenciák lebonyolítását. Folyamatosan látogatják egymás óráit, műhelymunkákat szerveznek, pályázatokban vesznek részt. Gyermekközpontúak, szociális területen is segítik az arra rászorulókat. A nevelő-oktató intézményegységben áthelyeződött a hangsúly az értelmileg akadályozott (középsúlyos értelmi fogyatékos), autista, súlyosan-halmozottan fogyatékos gyermekekre, a tanulásban akadályozottak (enyhe értelmi fogyatékos) integrációja következtében. Ehhez igazodva tervezzük a képzéseket, így jól felkészült, a fogyatékos tanulók teljes körű ellátásához szükséges képesítéssel (oligofrénpedagógia, tiflopedagógia, szurdopedagógia, szomatopedagógia, logopédia, pszicho-pedagógia, szociálpedagógia) rendelkező pedagógusok dolgoznak az intézményben.

Az **utazó gyógypedagógusok** kiemelten jó szakmai munkát végző kollégák, akik tanácsadói szerepkörben is megmutatkoznak, és sok segítséget adnak a többségi óvodák és általános iskolák pedagógusainak a tanulási zavarok felismerésében, kezelésében.

Az ellátás területe kiterjed valamennyi közoktatási intézménytípusra bölcsődétől a középiskoláig, helyben, a járásban, igény szerint a régióban.

Az alapszolgáltatások speciális terápiákkal egészülnek ki, pl.: állatasszisztált terápiák, vízi mozgásfejlesztés, alapozó terápia, Síndelár stb. A gyermekek ellátását team biztosítja.

A módszertanilag jól felkészült **szakvezető pedagógusok** őszinte, kellemes légkört alakítanak ki a hallgatókkal, a maximális szakmai felkészítés mellett.

Szakmai munkaközösség-vezetők: a munkaközösség-vezetőknek – akik kiváló szakemberek – kiemelt szerepe van a szakmai munka koordinálásában, a hatékonyság ellenőrzésében. A munkaközösségek megerősödtek, megbecsültségük, szakmai rangjuk, elismertségük révén önállóan oldanak meg feladatokat, javaslatokat tesznek, vezetői döntéseket készítenek elő.

Az **igazgatóhelyettesek** sokoldalú munkát végeznek. A mai kor igényeinek megfelelően túlmutat munkaköri feladatuk a szakmai kérdések megoldásán, és a napi 8 óra munkaidőn. Pályázatokat készítenek, támogatókat keresnek, jótékonysági programokat szerveznek, városi, megyei, regionális, országos szakmai rendezvényeket készítenek elő, részt vesznek a lebonyolításában, stb...

Áldozatos és nagyszerű munkájuk nélkül nem működhetne országosan elismerten a Bárczi Gusztáv Módszertani Központ.

A **gyermekfelügyelők, gyógypedagógiai asszisztensek** nevelőtestületünk szakmailag értékes tagjai, akik segítenek a nevelő-oktató munkában, rendszeresen továbbképzik magukat. Többen pedagóguspályára léptek, vagy készülnek, s elvégezték vagy végzik a főiskolát. A napközis csoportok munkájába segítenek be, akár önállóan is, és segítik a képességfejlesztést, tehetséggondozást. Bekapcsolódnak minden pedagógiai jellegű rendezvénybe, de kötelességüknek érzik szükség esetén az iskola és környékének szépítését, rendbe tételét is. A diákotthonban a szabadidő hasznos eltöltésén túl személyiségfejlesztő, közösségfejlesztő foglalkozásokat vezetnek. További alapvető feladataik, az ingerszegény környezetből érkezett gyermekek lemaradásának kompenzálása, az alapvető higiénés, önkiszolgálási, étkezési szokások kialakítása, erősítése. A gyermekfelügyelők legnagyobb erénye az „igazi otthon” kialakítása a diákotthonban, elősegítve ezzel az esélyközelítő szerep megvalósulását.

A **gazdasági, adminisztrációs és technikai munkakörben dolgozók** - a pedagógusok és gyermekfelügyelők példáján - munkakörükön és munkaidejükön túli feladatok vállalnak fel. A pedagógiai munka segítése a feladatuk, a saját területükön végzett jó munkával erősítik az intézményi feladatellátást.

Sajátos feladataink, melyek a mi intézménytípusunkra jellemzőek: kapcsolattartás vidéki önkormányzattal, beiskolázási segélyek, utazási költségtérítés, pályázatok, alapítványok, DSE, gyermekvédelmi támogatások, tanulmányi ösztöndíjak, iskolai rendezvények, éves drog-program, jelentős gépelési többletmunkák, gyermekvédelmi jelentések, adatszolgáltatás, roma tanulók, szakiskolások ösztöndíjai, orthopédiai, szervi betegségekkel kapcsolatos ügyintézés, fokozott munkabiztonsági feladatok, azonnali hibaelhárítások, fokozott takarítás, fertőtlenítés iskola, diákotthon területén, a mosodában, gyakori dugulások, összetett udvari munkák, sportkörök, gyermekek ruháinak rendbentartása (szülökre nem támaszkodhatunk), javítása, állandó készenlét – a teljesség igénye nélkül!

Az intézmény minden dolgozójának köszönöm az együttműködést, vezetői munkám támogatását.

A tanulók összetétele, eredményei

A tanulók összlétszáma az elmúlt időszakban változott, a tanulásban akadályozottak száma csökkent, az értelmileg akadályozottak, autisták, halmozottan sérültek száma jelentősen emelkedett. Bővültünk nem beszélő, nem szobatiszta, epilepsziás, Down szindrómás, szívbeteg, mozgássérült, látássérült gyermekekkel. Külön területként kezeljük, különösen az képzés, önképzés terén a súlyos magatartási és viselkedési zavarokkal, pszichés problémákkal küzdő gyermekek ellátását. Ehhez igazítjuk terápiáinkat, rehabilitációs, habilitációs fejlesztéseinket.

A nevelőtestület szakmai és személyes együttműködése következtében tanulóink eredményesek tanulmányi és egyéb területen. Az alapellátáson túl fokozottan biztosítunk a gyermekek számára különböző képességfejlesztő szabadidős foglalkozásokat. Tanulóink sikeresen szerepelnek tanulmányi versenyeken, színjátszó bemutatókon, kézműves kiállításokon, sportversenyeken, pályázatokon. Különösen büszkék vagyunk a többségi gyermekek számára kiírt pályázatokon, kiállításokon elért kiemelkedő eredményekre és a nemzetközi versenyeken hazánkat képviselő európai és világbajnoki címeket szerző atlétáinkra, úszóinkra, judosainkra.

Az Országos Diákfotó Pályázaton fotószakkörünk vándorkiállításon vesz részt minden évben. A Kulturális Fesztiválok színjátszó csoportunk mindig eredményesen szerepel.

Az Országos Szavalóversenyen szavalóink I., II., III. helyezéseket érnek el. Az Országos Komplex Tanulmányi Versenyen rendszeresen díjazottak a tanulóink.

Az eredmények elérését a tervezetten megvalósított tehetséggondozó tevékenység biztosítja, mely a tanulók erős és gyenge oldalának komplex fejlesztésével támogatja a tehetséggondozást.

Kapcsolatrendszer, kommunikáció

Külső kapcsolatrendszerünk elsősorban a helyi társadalmi környezetre irányul, a szülőkre, a szakmai és támogató helyi, országos szervezetekre, partnerintézményekre, fenntartóra.

Kiemelten kezeljük az integrációra nyitott intézményeket az alábbi területeken:

- szakszolgálatok működtetése
- pedagógiai szakmai szolgáltatás biztosítása
- iskolára felkészítés egyéni valamint kiscsoportos formában
- az integrált oktatás segítése (vizsgálat, egyéni program, módszerek eszközök, stb.)
- tanulói átvezetési és nyomon követő programokkal a társadalmi integráció támogatása
- tanácsadás szülőknél
- inkluzív intézmények pedagógusainak továbbképzése, folyamatos szakmai segítése (tanfolyamok, nyílt napok, bemutató órák, konzultációk)
- speciális segédeszközök felkutatása, bemutatása és kölcsönzése (elektronikai eszközök, taneszközök, tanulást segítő egyéb eszközök, stb.)
- gyógypedagógusokkal való együttműködés, továbbképzésük biztosítása
- regionális, megyei szakmai munkaközösségek irányítása, munkájának koordinálása
- szakirodalmak gyűjtése, módszertani anyagok készítése, kiadása – tanfolyamok szakmai anyagának elkészítése (igény szerint), tanfolyami akkreditálás
- főiskolai hallgatók gyakorlatának biztosítása, szervezése, vezetése
- egyéb szakmai képzésekhez a gyakorlat bemutatása.

Fontos feladatunk az együttműködés az inkluzív intézményekkel, az érintett gyermek, tanuló szüleivel, a társadalmi rehabilitációban résztvevő szervezetekkel. Országos szinten tájékoztatást nyújtunk a kaposvári integrációról szakmai fórumokon, helyi intézményekben.

Infrastruktúra, tárgyi környezet

Az intézmény infrastrukturális felszereltsége elsősorban a korábbi pályázati lehetőségeknek köszönhetően megfelelő, bár az akadálymentesítés, a nyílászárók cseréje és a bútorzat felújítása csak részben megoldott. Az intézmény dolgozói és hozzátartozói sokat tettek az esztétikus környezet kialakításáért, komfortosabbá tételéért.

A tanulók jól felszerelt, hagyományos és IKT - eszközökkel ellátott tantermekben tanulhatnak. A terápiákhoz és az utazó gyógypedagógiához rendelkezésre álló eszközök bővítése a TÁMOP 3.1.6. pályázatból megtörtént. A szakszolgálati feladatellátást kettő, szintén pályázati keretből beszerzett személygépkocsi biztosítja.

A nevelési tanácsadó teljesen felújított épületszárnyban kezdte meg tevékenységét 2007 szeptemberében.

A megnövekedett ellátás igénye megköveteli a speciális eszközök fejlesztését, kibővítését. Ezek beszerzése részben saját erőből, támogatásokból, többnyire pályázati lehetőségek felhasználásával történik.

A mozgásterápiák egy része az intézményen belül történik. Külső telephellyel a vizes foglalkozások, a lovas terápia valósul meg.

A gyerekek helyszínre történő szállítását az intézmény kis- és nagybusza biztosítja.

Az utazó szakemberek számára elkülönített eszköztár tartalmazza a fejlesztésekhez szükséges „utazócsomagokat”.

Az intézményegységek szakmai munkája

Óvoda, általános iskola, fejlesztő iskola, speciális szakiskola

Az ellátás célcsoportja

- Tanulócsoportok száma: 2 óvodai, 14 általános iskolai, 2 fejlesztő iskolai, 9 speciális szakiskolai csoport

Az ellátás célja, formája

Az ellátás célja sérülésspecifikus gyógypedagógiai és terápiás eljárások alkalmazásával a sajátos nevelési szükségletből adódó hátrányok kompenzálása, a társadalmi beilleszkedés segítése tanulásban és értelmileg akadályozott gyermekek, tanulók, az autizmussal élő és autisztikus tüneteket mutató gyermekek, tanulók, valamint a halmozottan sérült gyermekek, tanulók esetén.

Ennek érdekében az intézmény pedagógiai gyakorlatát az egyéni fejlődést biztosító, differenciált nevelési, tanulásszervezési, módszertani eljárások, a kompetencia alapú oktatás, az alkalmazásképes tudás középpontba helyezése jellemzi.

A kompetencia alapú programcsomagot az intézmény pedagógusai az SNI tanulóokra adaptálva, tesztelést követően alkalmazzák a sérülés mértékének megfelelő tartalommal, felmenő rendszerben.

A tanítási-tanulási folyamat sikerességét az új tanulási eljárások (moduláris oktatás, projekt, témahét) alkalmazása biztosítja, komplex folyamattá téve a tanulást. Mindezt az alkalmazott módszerek életszerű kerete, a cselekvésből kiinduló gondolkodás, a felfedeztető tanulás és a tevékenységközpontú fejlesztés szolgálja.

A tanítási-tanulási folyamat újfajta tervezését, szervezését, értékelését segítő, facilitáló pedagógus végzi, egyénre szabott tanulási módszerek, eljárások, kooperatív módszerek alkalmazásával. A tanulási stratégiákhoz, módszerekhez illeszkedő, IKT-val támogatott oktatás és digitális tananyag alkalmazás változatos, sokszínű tanórai és tanórán kívüli felhasználást eredményez.

Óvoda

Két heterogén csoportban 15 gyermek ellátása folyik. A gyermekek mindegyike nagyfokú segítséget igényel a mindennapi feladatok ellátásában, az önkiszolgálói feladatokban.

Hat kisgyermek nem, négy csak részben szobatiszta, hármat etetni kell. Intenzív terápiák biztosításával: logopédia, rehabilitációs úszás, TSMT, kutyás terápia, konduktív ellátás teszi komplexé a fejlesztést. Jól felkészült szakemberek, terapeuták fejlesztenek és tartják a kapcsolatot a szülőkkel, közös játékokkal alakítják ki önálló játéktevékenységüket.

Jövőkép

**Terápiák bővítésével, nagyobb óraszámú mozgás és beszédfejlesztés
Udvari játszótér további fejlesztése**

Általános iskola

Az általános iskolában a tanulásban akadályozott 1-8 osztályos 109 tanuló tudás és képességszintje eltérő. A differenciált tanórai, tanórán kívüli és rehabilitációs fejlesztés mellett egyéni fejlesztéssel támogatott tantárgyi felzárkóztatás és komplex személyiségfejlesztés folyik. Az alsó tagozaton a neveltségi szint elfogadhatóbb, kevesebb a hiányzás, a gyermekek motiváltabbak. Az önálló tanulási technikák elsajátítása minden osztályfokon fontos feladat.

Ezekon az osztályfokokon folyik a főiskolai hallgatók gyakorlati képzése, az osztályfőnöki feladatokon túl sokan mentorként, trénerként, utazó gyógypedagógusként tevékenykednek, szakköröket vezetnek, népi hagyományörző programokat szerveznek, a kompetencia alapú programcsomagokat alkalmazzák. A családokkal való kapcsolattartás nehézkes, szülői érdektelenség tapasztalható.

Az autista csoportokban 23 gyermek fejlesztése folyik autizmusspecifikus módszerekkel, egyénre szabottan, egyéni haladási ütemben. Folyamatos motiválást, állandó irányítást, folyamatos biztatást igényelnek. Ahogy a tanulókkal, úgy a szülőkkel is jó kapcsolatot alakítottak ki a pedagógusok, állandó konzultációval, tanácsadással támogatják őket.

Az értelmileg akadályozott tanulók részben integráltan, részben önálló csoportokban kapják meg a megfelelő gyógypedagógiai és terápiás ellátást. Sokszínű terápiás fejlesztő program áll a rendelkezésükre, a szülők segítőkészek, együttműködnek a gyermekük fejlődése érdekében. A kollégák sokféle szabadidős programmal teszik élményszerűvé a tanulást.

Waldorf-módszer alkalmazása

2005. óta a képességfejlesztés, személyiségfejlesztés egyik módszertani formája a Waldorf-módszer alkalmazása, képzett Waldorf-tanárok vezetésével.

A Waldorf-pedagógia célja az emberi személyiség kibontakoztatása, szocializáció, értékközvetítés, miközben megteremti a gyermekekben a gondolkodás, érzés és akarat harmóniáját.

A felmenő rendszerben alkalmazott módszer - gyakorlatorientált tanítással - kiemelten fejleszti a kreativitást, nagy hangsúlyt fektet a hagyományörzésre, a művészetekre.

Fejlesztőiskolai oktatás

Az intézmény az egész ország területéről érkező súlyos és halmozottan fogyatékos gyermekeknek, fiataloknak nyújt fejlesztési lehetőséget.

Tanulócsoporthoz száma: 2

Amennyiben a gyermek fejlesztése intézményes keretek között nem oldható meg, a szakértői bizottság javaslata alapján otthoni ellátásban részesül.

Az ellátás célja gyerekek szükségletei alapján, az egyéni képességek, fejlettség mellett elérhető legnagyobb önállóság feltételeinek megteremtése. A fejlesztés alapja a szociális, a kommunikációs és más kognitív készségek specifikus módszerekkel való kompenzálása, a fejlődésben elmaradt készségek rehabilitációs fejlesztése, a mindennapi gyakorlati készségek speciális módszerekkel való tanítása.

Kiemelt cél, hogy a gyermekek képessé váljanak a család életébe való beilleszkedésre, elfogadják az általános emberi értékeket, felkészüljenek a felnőtt életre.

Mindkét fejlesztő-iskolai csoportban a nevelési célok elérésének érdekében alkalmazott módszerek, terápiák igazodnak a gyerekek életkori sajátosságaihoz, értelmi fejlettségéhez, nyelvi szintjéhez, egyéni képességeihez és az adott szituációhoz.

A súlyosan halmozottan fogyatékos gyermekek fejlesztése során meg kellett tanulni minden résztvevőnek, a pedagógusnak a szülőnek, hogy mennyire fontosak a kis lépések, eredmények, amelyek mögött komoly szakmai munka húzódik.

Jövőkép

Speciális módszerek alkalmazásának bővítése

Pedagógusok képzésének, önképzésének támogatása

Tanórán kívüli tevékenységek választékának gazdagítása

Eszközellátottság növelése

A családokkal való kapcsolattartás folyamatossága

Szülő szervezet működésének támogatása

Speciális szakiskola

Négy évfolyamon, kilenc tanulócsoportban összesen 114 fiatal tanul. Valamennyi osztályfokon a kerettanterv szerint folyik az oktatás.

A speciális szakiskola az alapfokú nevelő-oktató munka eredményeire támaszkodva, a gyakorlati képzésben résztvevő gazdálkodó szervezetekkel együttműködve nyújt differenciált segítséget a szakma tanuláshoz, a társadalmi beilleszkedéshez, a felnőtt életre felkészüléshez. A tervszerű nevelő-oktatómunka az alapképességek fejlesztése mellett a mindennapi életben hasznosítható és továbbépíthető általános és szakmai ismereteket nyújt, felkészíti a tanulókat a munkavállalói szerepre, a munkahelyi, a szakmai közösségekbe való bekapcsolódásra.

A szakmák a képességekhez igazodnak, textiltermék-összeállító, számítógépes adatrögzítő, állattartó-telepi munkás, konyhai kisegítő szakon folyik a szakmai vizsgára való felkészítés.

A készségfejlesztő speciális szakiskolában 7 tanuló végez háztartástan és számítógépes adatrögzítő területen. A 9. 10. osztályban 16-an tanulnak a képességeiknek megfelelően.

A hátrányos szociokulturális környezetből érkező fiatalok serdülőkori problémái sokszor próbára teszik a pedagógusok türelmét, akik a szocializációs folyamatban jól kezelik a kialakult konfliktus helyzeteket. Életkori sajátosság a tanulók motiválatlansága. A pedagógusok tevékenységközpontú módszerekkel, IKT-val támogatott tevékenységekkel keltik fel az érdeklődést, vonják be a fiatalokat a tanulási folyamatba.

Jövőkép

Szakmák bővítési lehetőségének áttekintése

Szakmai anyagok pótlása, demonstrációs eszközök beszerzése

Technika terem felújítása

Digitális technika bővítése

Diákotthon

4 diákotthoni nevelőtanár, 25 gyermekfelügyelő, gyógypedagógiai asszisztens, többségük terápiás végzettségekkel erősíti a közösséget, az otthon-jelleget, különösen azon tanulók számára, akiknek szülei nem tudják biztosítani a tanuláshoz szükséges megfelelő körülményeket.

Az elmúlt években átrendeződött a gyermekek összetétele, befogadtunk a 80 férőhelyen súlyosan-halmozottan fogyatékos, autista, nem beszélő, magatartási zavarokkal küzdő, veszélyeztetett helyzetű, alacsonyabb életkorú, nem szobatiszta tanulókat. Mindez

felelősségteljes munkát kíván valamennyi dolgozótól. Az éjszakai műszakban dolgozók feladata is nagymértékben megnőtt. Mindegyik csoportban vannak olyan gyerekek, akik éjjel is különleges figyelmet, felügyeletet igényelnek. Munkájukat segítik az ápolók, orvos, védőnő.

A terápiás foglalkozásokon túl a napirend szerinti tevékenységekben megjelenik a tehetséggondozás. Kulturális, technikai, kézműves, társastánc, zenés torna, technikai képességfejlesztő foglalkozások, agyagműves, üvegfestés, gyöngyfűzés mellett sport-, mozgásfejlesztő, mentálhigiénés foglalkozások, szocializációt segítő programok vannak kidolgozva.

Pályázatból valósult meg „Szász Endre hagyatékán ” – komplex művészeti tehetséggondozó program.

Jövőkép

Infrastruktúra, tárgyi környezet: Fontos a lakószobák bútorainak felújítása, cseréje, a hálósobák ablakainak szigetelése, javítása, beázás megszüntetése, a fürdőszobák felújítása, az elavult, sérült eszközök, játékok pótlása, javítása, cseréje. Évek óta nem történt számítástechnikai beruházás, melyet az előzőleg felsoroltakkal együtt pályázati úton szükséges megvalósítani.

Személyi feltételek: Nevelőtanárok, gyermekfelügyelők közösségének erősítése, további együttműködés, egymás felé irányuló nyitottság, a kialakult összhang megőrzése.

Nevelőmunka: A diákotthoni foglalkoztató helyiségek száma erősen lecsökkent, mivel az iskolában megnövekedett gyermeklétszám elhelyezése itt történt meg. Rendszeres tornatermi programokkal sikerült kiváltani az ebből eredő hiányt. A vezetőnek és a kollégáknak köszönhetően kialakult a bensőséges légkörű, egészséges, kulturált környezet, melyet tovább kell fejleszteni a tanulók önállóságának előtérbe helyezésével. A szervezett és tehetséggondozó foglalkozások színesítése, egy teakonyha kialakítása a közösségre is kedvező hatást gyakorolna. A „Szász Endre hagyatékán”- komplex művészeti tehetséggondozó program folytatása mellett önálló életre felkészítő, hátránykompenzációs programok kidolgozása a cél.

További középiskolai, főiskolai önkéntes segítők bevonása a mindennapi tevékenységekbe, elsősorban az önállóságra nevelés, szociális kompetenciák kialakítása terén.

Tehetséggondozás, mint a hátránykompenzáció eszköze

A sajátos nevelési igényű gyermekek tehetséggondozása a tehetség összetevőire épülve, komplex személyiségfejlesztéssel valósul meg. A tehetséggondozásban résztvevő gyermekek, tanulók aktív részesei a komplex fejlesztésnek. A fejlesztés alapja a hatékony tanuló-megfigyelésre épített, speciális érdeklődési területek felismerése, az ehhez kapcsolódó állapot-meghatározás és fejlesztési cél meghatározás, az egyénre szabott tanulási módszerek, eszközök (differenciálás, drámajáték, kooperatív technikák, professzionális kommunikáció) alkalmazása.

A tevékenységközpontú pedagógia középpontjában a pozitív énkép, a kreativitás, a sikerélményhez juttatás áll. Az individualizált tehetségfejlesztés törekszik a képességek mellett a személyiségtényezők formálására, az erős oldal kibontására, a gyenge oldal fejlesztésére, a különleges szükségletek kezelésére a tanórán és tanórán kívül.

A gyermek érdeklődésének, kíváncsiságának felkeltésével, a nyitottság, bátorság megerősítésével, a kitartásra neveléssel, egyénre szabott programtervvel és kommunikációval növelhető a gyermek aktivitása, eredményessége.

A fejlesztés aktív résztvevői a tehetségsegítő mentorok, együttműködnek a különleges, átlagból kiemelkedő fiatalokkal, folyamatosan támogatják a tanulók képességeinek kibontakozását, reális önértékelésük kialakulását, összetett, tudatos pedagógiai felkészítést biztosítanak.

Jövőkép

A tehetséggondozó programba való bekapcsolódás valamennyi gyermek számára hozzáférhető, függetlenül sajátos nevelési igényétől, hátrányos helyzetétől, szociokulturális háttérétől. A kiválasztódás célja a kiemelkedő képességek gondozása, az erősségek és a gyenge oldal fejlesztése. Szempontja a gyermek átlag feletti képessége, feladat iránti elkötelezettsége, motivációs szintje.

Módszertani Központ

A 2003 óta hivatalosan is működő egységes gyógypedagógiai módszertani intézmény elsősorban az integráció segítésére jött létre, együttműködik a befogadó inkluzív intézményekkel, az érintett gyermekek, tanuló szüleivel, a társadalmi rehabilitációban részt vevő szervezetekkel. Tevékenysége során olyan módszertani ismereteket nyújt, amelyek alkalmazkodnak a tanulók egyéni különbségeihez és egyénre szabott fejlesztést biztosító pedagógiai gyakorlatot mutatnak be óvodától a középiskoláig, utazó gyógypedagógiai hálózattal. Teljes körű szakszolgálati ellátást biztosít, korai fejlesztést a kaposvári bölcsődékben, logopédiai, gyógytestnevelési, fejlesztő nevelési ellátást az óvodákban, általános és középiskolákban, nevelési tanácsadót, továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadót, iskolapszichológiai hálózatot működtet. Szakmai szolgáltatással, tanácsadással, jó gyakorlatok átadásával a pedagógusok munkáját segíti, az integrációra és a kompetencia alapú oktatásra kiterjedően. Képzési programokat akkreditál, kutató-fejlesztő csoportot működtet. Az együttnevelés korszerű eszközrendszerének elterjesztése érdekében pedagógiai módszertant dolgoz ki.

A jelen helyzetre épülő jövőképet meghatározza a szakszolgálati törvény, melynek egyes elemei módosítás alatt állnak.

A módszertani központ működése ennek megfelelően utazó gyógypedagógiai hálózattal és a szakszolgálatokkal, vagy csak az előbbivel folytatja jövőbeli munkáját.

Pályázatomban a teljes képet felvázolom a jelenleg működő rendszerrel, mely az életbe lépő hatályos jogszabályok alapján változhat.

Vezetői munkám során mindig is kiemelt figyelmet fordítottam a változások felismerésére, kezelésére, a rugalmas, többirányú tervezésre, ezért a szakszolgálati rendszer átalakításában is az adott feltételeknek megfelelő, zökkenőmentes, biztonságos megoldásra töreksem.

A Módszertani Központ felépítése

Célcsoport

Városi bölcsődék, óvodák, általános és középiskolák	Járási óvodák, iskolák
• prevenciós céllal korai fejlesztésben résztvevő gyermekek • sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók • logopédiai szolgáltatásban részesülő gyermekek, tanulók • gyógytestnevelés szolgáltatásban részesülő gyermekek, tanulók • terápiás ellátásban részesülő gyermekek, tanulók • iskolapszichológiai ellátásban részesülő tanuló • konduktív pedagógiai ellátásban részesülő gyermekek tanulók • fejlesztő felkészítésben részesülő gyermekek	• prevenciós céllal korai fejlesztésben résztvevő gyermekek • sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók • logopédiai szolgáltatásban részesülő gyermekek, tanulók • gyógytestnevelés szolgáltatásban részesülő gyermekek, tanulók • iskolapszichológiai ellátásban részesülő tanuló • konduktív pedagógiai ellátásban részesülő gyermekek tanulók • fejlesztő felkészítésben részesülő gyermekek
pedagógusok, egyéb szakemberek	
Többségi intézmények gyermekei és szüleik, sajátos nevelési igényű gyermekek és szüleik	

Az ellátás tervezése, a fejlesztés alapja a partnerek tanévenkénti igényfelmérése, az innovatív szemlélet és gyakorlat, az erőforrás költséghatékony tervezése, a szolgáltatás folyamatos nyomon-követése, elemzése, az eredmények értékelése, stabilizálása.

Módszertani Központ tartalmi felépítése

Utazó szakember-hálózat	Terápiás szolgáltatás	Pedagógiai szakszolgálat	Pedagógiai szakmai szolgáltatás
Megfigyelés	Gyógytorna	Gyógypedagógiai tanácsadás,	Szaktanácsadás
Tanácsadás, konzultáció, segítségadás.	Alapozó terápia	korai fejlesztés és gondozás	Pedagógiai tájékoztatás
Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók egyéni komplex fejlesztése	DSGM terápia	Fejlesztő felkészítés	Pedagógusok képzésének, továbbképzésének, önképzésének segítése, szervezése
Iránymutató fejlesztési tervek elkészítéséhez	HRG- vízi mozgásfejlesztés	Logopédiai ellátás	Igazgatási, pedagógiai szolgáltatás
Utógondozás	TSMT mozgásfejlesztés	Konduktív pedagógiai ellátás	Tanuló tájékoztató tanácsadó szolgálat
	Kutyás terápia	Gyógytestnevelés	„Jó gyakorlatok” átadása
	Lovas terápia	Nevelési Tanácsadó	Referenciaintézményi feladatok ellátása
	Judo terápia	Iskola-pszichológiai hálózat	
	Zene-terápia		
	Só-terápia		
Felsőfokú és főiskolai szintű gyakorlati képzés			

Utazó szakember-hálózat

A sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók integrált ellátásának biztosítására.

Az ellátás helyszíne: Az integrációban részt vevő városi és járási többségi óvodák, általános iskolák, középiskolák.

Az ellátás célcsoportja: Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodás kortól a tankötelezettség végéig.

Az ellátás formája: egyéni foglalkozás valamint mikrocsoportos foglalkozás (2-3 fő)

Ellátottak száma: 122 fő

Az ellátás helyszínei: városi óvodák: 9 intézmény, városi általános iskolák: 8 intézmény, városi középiskolák: 6 intézmény valamint járási általános iskolák: 5 intézmény

Személyi feltételek: tanító, gyógypedagógiai tanár, szurdopedagógus, szociálpedagógus, romológus, tiflopedagógus, informatikai tanár, logopédus

Az utazó gyógypedagógus

- kapcsolatot tart a szülőkkel
- megfigyeli a gyermeket a szülő kérésére
- javaslat tesz további vizsgálatokra
- tanácsot ad
- segítséget nyújt a szakvélemény, diagnózis értelmezésében
- tájékoztatás tart a fejlesztés lehetőségeiről
- rendszeres konzultációt biztosít a gyermek fejlődésével kapcsolatosan
- javaslatot tesz az együttműködési módokra, a gyermek/ tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására, az otthon végzendő gyakorlatokra
- segítséget nyújt a speciális eszközök kiválasztásában, tájékoztat a speciális eszközök beszerzési lehetőségeiről
- részt vesz szülői értekezleteken, fogadóórákon
- felkészíti a szülőket a sajátos nevelési igényű gyermekek fogadására

fejleszti a gyermeket

- megfigyeli a gyermeket, speciális fejlesztő tevékenységet végez
- a gyermek képességeinek megfelelő módszerek, terápiák, technikák alkalmazásával speciális fejlesztő tevékenységet végez
- figyelembe veszi a gyermek terhelhetőségét,
- a fejletlen vagy sérült funkciókat korrigálja, az ép vagy kevésbé sérült funkciókat fejleszti
- elfogadtatja és megtanítja használni a speciális segédeszközöket
- figyelemmel kíséri a gyermek/tanuló haladását
- a többségi általános iskolába visszahelyezett, ill. többségi szakképző intézményekben továbbtanuló gyermekeket utógondozza

kapcsolatot tart a többségi intézmények pedagógusaival

- az intézmény kérésére megfigyeli a gyermeket
- javaslatot tesz további vizsgálatokra
- felkészíti a pedagógusokat a sajátos nevelési igényű gyerek fogadására
- segítséget nyújt a szakvélemény, diagnózis értelmezésében; javaslatot tesz a gyermek/ tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására, a fejlesztési terv elkészítésére
- segítséget nyújt a tanuláshoz szükséges speciális eszközök kiválasztásában, tájékoztat a speciális eszközök beszerzési lehetőségeiről
- részt vesz a gyermek/tanuló részeredményeinek értékelésében
- módszertani segítséget nyújt; segít a sikertelenségek, kudarcok és eredmények okainak feltárásában
- megismerteti tanulási nehézségek kialakulását, tanulási zavarokat, magatartászavarokat megelőző pedagógiai eljárásokat
- szakmai előadásokat, eszközbemutatókat, könyvajánlásokat tart a többségi intézmények által kiválasztott témában

Jövőkép

Az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmény kiemelt feladatköre lesz a jövőt tekintve az integrációt támogató utazó gyógypedagógiai hálózat kibővítése.

Szükséges a szervezetének az áttekintése, az ellátási igény felmérése, feladatainak átgondolása, a humánerőforrás megtervezése.

Szakszolgálatok

Gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozás

A korai fejlesztés és gondozás a tanév rendjéhez igazodik.

Ellátottak száma: 21 fő (0-tól 5 éves korig)

A gyermekek ellátása fejlesztési területek szerint: komplex gyógypedagógiai fejlesztés, TSMT terápia, DSGM terápia, HRG vízi mozgásfejlesztés, konduktív pedagógiai ellátás

A komplexen berendezett terápiás terem biztosítja a foglalkozások zavartalanságát.

A szülők többsége részt vesz a foglalkozásokon. Így folyamatosan figyelemmel kísérhetik, hogy a szakemberek milyen gyakorlatokat végeztenek a gyermekkel, milyen eszközöket használnak a fejlesztések során. Minden esetben lehetőséget biztosítanak számukra, hogy elmondhassák a gyermekkel kapcsolatos problémákat, tanácsot kérhetnek a megoldáshoz.

Jövőkép

A megnövekedett gyermeklétszám és feladatellátás miatt előtérbe kerültek a rendszeres esetmegbeszélések a gyermekek fejlesztésében résztvevő szakemberekkel. Jövőbeli fontos feladat a szülők még erőteljesebb bevonása, tájékoztatása.

A szülői és a szakemberekkel való együttműködést jelenleg is segíti az iskola pályázata, melynek további fenntartása szükséges. A szárazföldi mozgásnevelés új terápiaként indult, a későbbiekben folyamatosan biztosítja az előzetes állapot felmérésére épülő fejlesztést.

Fejlesztő felkészítés

Ellátottak száma: 6 fő, ebből két fő otthoni ellátás; „Home care” keretében teljesíti tankötelezettségét.

Személyi feltételek: gyógypedagógus, konduktor, tiflopedagógus, gyógytornász

Fejlesztési területek: Érzelmi és szociális nevelés, kreativitásra, játékra, szabadidős tevékenységre nevelés, kommunikáció, mozgásnevelés, a dologi, az emberi és természeti világjelenségek megértése az érzékelés- észlelés és az értelem fejlesztése, a valóság kognitív birtokba vétele, önkiszolgálás, egészséges életmódra nevelés.

A szülők részt vesznek a foglalkozásokon, felvilágosítást kaptak gyermekük aktuális állapotáról, gyakorlati tanácsokat kapnak az otthoni neveléshez, gyakorláshoz, folyamatos kapcsolattartással segítjük a szülők mentálhigiéniai állapotát is.

Elsődleges cél az eredményesség, a megsegítés, az összehangolt szülői tájékoztatás.

Jövőkép

A szakszolgálat körébe került gyermekek megsegítése, védőnői, gyermekorvosi kapcsolattartással továbbiak felkutatása, fejlesztésük szakemberek együttműködésével. Az intézményben dolgozó szomatopedagógus tanácsadói fejlesztői támogatásának igénybevétele. Az egyéni fejlesztési tervek megszerezése, személytelenül nyilvánossá tétele, a területen dolgozó szakemberek megsegítése érdekében.

Logopédiai szakszolgálat

A szakszolgálat Kaposvár város óvodáiban, általános és középiskoláiban, a járási óvodákban, általános iskolákban látják el a kiszűrt gyermekeket, tanulókat.

Személyi feltételek: 20 főállású logopédus, logopédiai végzettséggel és gyógypedagógiai tanár vagy tanító. A szakemberek együttműködnek a tanítókkal, tanárokkal, gyógypedagógusokkal, fejlesztő pedagógusokkal. Az aktív logopédiai munkaközösség havonta egyszer szakmai megbeszéléseket tart, ezen túl részt vesz társadalmi megmozdulásokon, programokon, a város életében szervezett rendezvényeken, az intézmény falai között a gyermekünnepeken. Minden hónapban „Logopédiai matiné” programot szervez a városi beszédhibás, tanulási nehézségekkel küzdő gyermekek számára. Folyamatosan képezi magát, részt vesz szakmai programokon, konferenciákon.

Tárgyi feltételek: Az intézmények a szakfeladat ellátásához megfelelő helyiséget mindenhol biztosították. A logopédusok a helyi lehetőségeket, eszközöket, valamint az intézményünkben található tárgyi eszközöket, fejlesztő eszközöket, szakkönyveket, játékokat is használják feladatvégzésük során.

Az ellátottak száma: kaposvári intézményekben: 1.061 fő, járási intézményekben: 386 fő. Az összes ellátott gyermekből sajátos nevelési igényű 385 fő.

Jövőkép

A programok, a logopédiai munkaközösség együttműködésének további fenntartása, a szakemberek számának növelése, további szülői megsegítő programok kidolgozása, szülői értekezleteken, fogadó órákon rendszeres tájékoztatás. A logopédia szakterületén tanuló hallgatók bevonása a szakmunkába, önkéntes segítőként.

Digitális kompetenciák megerősítése, továbbfejlesztése, tanulói, pedagógusi szinten.

A szakmai műhelymunka megyei területi kiterjesztése, különös tekintettel a várható jogszabályi változásokra.

Gyógytestnevelési szakszolgálat

Iskolaorvosi vagy szakorvosi szűrővizsgálat alapján történik a gyógy- vagy könnyített testnevelésre utalt gyermekek, tanulók speciális egészségügyi célú testnevelési foglalkoztatása.

Személyi feltételek: gyógytestnevelő, testnevelő tanár, gyógypedagógus-tanulásban akadályozottak pedagógia szakos tanár, tanító (testnevelés szakkollégium), judo sportoktató, óvodapedagógus, gyógyújszás-foglalkoztató, alapozó terapeuta

Fontos feladat a szűrések szervezése, a szolgáltatói hálózat kiépítése, tanácsadás és a szülők megsegítése.

A második legnagyobb szakszolgálatként 9 főállású és egy részmunkaidős szakember látja el a városi és járási óvodák, iskolák gyermekeit, tanulóit. A munkaközösség az utóbbi évben megerősödött, és a tanórán kívüli szabadidős programokon is rendszeresen részt vett. A városi rendezvényeken, integrációs napon, járási sportnapon, egyéb rendezvényeken ismertetik meg a speciális mozgásfejlesztést, a mozgás örömeit.

Ellátottak száma: 641 városi, 463 járási gyermek, tanuló, kaposvári somogyjádi, igali, taszári decentrumban.

Tárgyi feltételek: A pályázatok segítségével sikerült gazdagabbá tenni az eszközparkot.

Jövőkép

A szakszolgálat további tárgyi és személyi bővítése a törvényi előírásokhoz igazodva. A humán erőforrás csak részben biztosított, a jelenleg ellátott csoportok száma magas, az eredményesség érdekében szükséges az átszervezés.

Konduktív pedagógiai szakszolgálat

Személyi feltételek: 1 konduktor státusz, 1 konduktor határozott idejű megbízással.

Ellátottak száma: 32 gyermeket látnak el 39 órában, a városi intézményekben, óvodákban, iskolákban, családban.

Tárgyi feltételek: adottak, rendelkezésre állnak.

Az ép értelmű, de mozgásukban sérült gyermekek mellett sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása történik, születéstől a tankötelezettség idején. Az ellátási jogosultságot az országos mozgásos szakértői rehabilitációs bizottság állapítja meg.

A szülőkkal a kapcsolattartás folyamatos.

A konduktorok szakértelme a biztosítóka a minőségi ellátásnak.

Jövőkép

A konduktív pedagógiai ellátás megerősítése, pályázati úton további szolgáltatások biztosítása, mozgásfejlesztő eszközök beszerzése.

Terápiás jellegű fejlesztő foglalkozások

Komplex fejlesztések, terápiák

A nevelési-oktatási folyamatot terápiás fejlesztések teszik eredményesebbé:

Gyógytorna, DSGM, rehabilitációs úszás, HRG-vízmozgás, judo terápia, Sound Beam zeneterápia, kutyás-terápia, lovasterápia, alapozó terápia, gyógymasszázs, fizioterápiás torna, sóterápia, fény- és hangterápia

Az új terápiák megjelenésével biztosított a teljes körű rehabilitációs fejlesztés, a szárazföldi és vízi mozgásterápiák mellett újra elindultak a „Csodamanó” zenés foglalkozások, a nagy érdeklődésre és népszerűségekre való tekintettel.

Az órarend, időbeosztás folyamatosan változik, az új igényeknek megfelelően.

Prioritások: Kapcsolattartás, kommunikáció, együttműködés a szülőkkel, szakorvosokkal (dr. Csorba Eszter neurológus, dr. Kaviczky Szabolcs orthopaedus), példaértékű szülői együttműködés és kommunikáció (szülői klub), problémák, gyermekekkel kapcsolatos gondok, kérdések, tapasztalatok megosztása, összehangolt segítségnyújtás, vezetőséggel jól kialakított, napi szintű személyes kapcsolattartás.

A TÁMOP 3.1.6-11/4-2011-003 számú, "Rehabilitéka" pályázat keretein belül lehetőség van a szülők folyamatos eszközkölcsönzésére az otthoni fejlesztések támogatásához.

Judo-foglalkozás terápiás jelleggel, komplex fejlesztés, tanulásban és értelmileg akadályozott tanulók részére. Célja a mozgásbiztonság elérése, viselkedési, magatartási problémák javítása, konfliktuskezelés, döntésképeség kialakítása, a segítségnyújtás felelőssége, szociális kompetenciák fejlesztése.

Nemzetközi eredményei dicsérik a foglalkozásvezető munkáját.

Az állatasszisztált terápiák – különösen a kisgyermekkorban, a korai életkorban – segítik a kommunikációt, a magatartáskorrekciót.

Jövőkép

DSGM-AAG; alkalmazott analitikus gimnasztikai fejlesztés betanítása a szülők számára, a DSGM-terápia hatékonyságának növelése céljából, pályázati úton történő kiterjesztése minél több kisgyermek-szülő bevonása, különösen a korai életszakaszban.

A DSGM-terápiát befejező gyermekeknél szenzomotoros tréning, SMT folytatása 0-tól 3 éves korosztály számára.

Rehabilitációs úszás biztosítása a komplex korai fejlesztés fenntartásához.

A törvény által meghatározott feltételek értelmében pszichológiai segítségnyújtás a családok számára.

A pályázati eszközkölcsönzés további kommunikálása a szülők felé. A szülői klub megerősítése, újabb lehetőségek biztosítása.

Nevelési tanácsadás

A Nevelési Tanácsadó 2007 szeptemberében kezdte meg működését a Bárcki Gusztáv Módszertani Központ falai között, szakmai önállóságát megtartva.

Célcsoportja a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek.

Jelenlegi feladatai: az iskolaérettségi szűrések során a tanácsadó javaslatot tesz az óvodában maradásra, vagy iskolába lépésre, feltárja a nevelési problémákat, megállapítja az iskolai életmódra való alkalmasságot.

Pszichológus, gyógypedagógus, pedagógus, orvos szolgál tanácsadással a szülőnek, óvodapedagógusnak, tanítónak, tanárnak, ha szükséges.

A nevelési tanácsadás feladata a beilleszkedési zavarokkal, tanulási nehézségekkel, magatartási rendellenességgel küzdő gyermek problémáinak feltárása, szakvélemény készítése, rehabilitációs célú foglalkoztatása a pedagógus és a szülő bevonásával.

A közösségbe nehezen illeszkedő, különleges nevelési módszereket igénylő gyermekek nevelését segítő, tanácsadó szolgáltatás. Gyermekek iskolaérettségi, fejlettségi képesség- és tehetségvizsgálata.

Lelkikben sérült, és emiatt az oktatásban tanulmányi vagy magatartási problémákkal küzdő fiatalok pszichológiai vizsgálata és kezelése.

A nevelési tanácsadóban végzett tervszerű munkavégzés következtében a szülők, az óvodák és iskolák megelégedettsége mellett, évről évre bővült az ellátottak száma.

Jövőkép

A szakszolgálati rendelettel összhangban a nevelési tanácsadó feladatainak átalakítása, kiemelt figyelem fordítása a BTM-es tanulók ellátására és a tanácsadáshoz kapcsolódó feladatokra.

Továbbtanulási pályaválasztási tanácsadás

A szeptembertől decemberig ellátottak létszáma 1576 fő. Az elmúlt tanévtől kezdve a hatodik osztályosok is teljes körűen részt vettek a pályaeorientációs tevékenységben. A szakszolgálat pedagógusa és pszichológusa dolgozták ki azt a programot, amely sikeresen működött az iskolákban, és pozitív, megerősítő visszajelzéseket kaptak az intézményektől, szülőktől.

Jövőkép

Feladatkörének átadása a szakszolgálati rendeletnek megfelelően.

Iskolapszichológia

Három főállású pszichológus és három pszichológus a túlórakeret terhére látja el a város területét. A járási feladatokat egy főállású és egy óraadó pszichológus végzi. Munkaterületük a pedagógusokkal, szülőkkel, gyermekekkel való együttműködés, továbbá direkt és indirekt szolgáltatások, tanácsadások, konzultációk, esetmegbeszélések. Az iskoláknak biztosított három óra nem volt elegendő a tanácsadásra, ezért a szakemberek munkaidejükön túl is rendelkezésre álltak. Az elégedettségi mutatók alapján értékelve, jól működő hálózat alakult ki.

Jövőkép

A jogszabályoknak megfelelő iskolapszichológiai ellátás támogatása.

Megköszönöm a szakszolgálatok vezetőinek és szakembereinek a professzionális szakmai programok kidolgozását, a magas színvonalú ellátást, a városból és járásból érkező pozitív visszajelzéseket.

A Módszertani Központ pedagógiai szakmai szolgáltatásai

A felnőttképzés keretében szervezett pedagógiai szakmai szolgáltatás felkészíti a sajátos nevelési igényű tanulót befogadó intézmények pedagógusait, a szülőket, a fenntartó önkormányzatot az együttnevelésre, segíti az együttnevelés megvalósítását.

A szolgáltatások régiós kiterjesztése során szakmai továbbképzési programok kidolgozásával, innovatív, regionális szakmai műhelyekkel járul hozzá az integrációhoz, az inklúzióhoz.

Befogadó szerepre készíti fel a többségi pedagógusokat, fejlesztő pedagógusokat, a gyógypedagógiai tudás átadására a gyógypedagógusokat.

Szaktanácsadás

A szaktanácsadás szakmai együttműködéssel hozzájárul a befogadó intézmények pedagógiai és szakmai fejlődéséhez, a nevelés-oktatás színvonalának növekedéséhez.

Tevékenysége során szakmai ismereteket, információkat közvetít, vezeti az SNI tanulók köré szerveződött szakmai csapatot, pedagógiai eljárásokat, információkat, taneszközöket mutat be.

További szolgáltatások

- Pedagógus-továbbképzés
- Szülősegítő szolgáltatások
- Szülői klub
- Szülői tanácsadó szolgálat
- Eszközökölcsönzés szülők számára
- Nyílt szakmai napok
- Konferenciák
- Kihelyezett nevelőtestületi értekezletek
- Szakmai munkaközösségek működtetése
- Módszertani kiadványok

Referencia intézményi szerep, „Jó gyakorlatok”

A módszertani központ 2010 nyarán előminősített referenciainstítúciónnyé vált. Szolgáltatásai más intézmények számára is példaértékűek, befogadó, gyermekközpontú pedagógiai gyakorlattal, szervezeti innovációval rendelkeznek, ezt szolgáltatásaiban publikálni, valamint átadni képesek.

Képzett trénerek száma: 14 fő

Tanfolyamok száma:

2008/2009. tanév:	6 tanfolyam
2009/2010. tanév:	9 tanfolyam
2010/2011. tanév:	27 tanfolyam
2011/2012. tanév:	12 tanfolyam
2012/2013. tanév:	9 tanfolyam

Kiadott tanúsítványok száma: 1135 db

2008/2009. tanév:	81 db
2009/2010. tanév:	145 db
2010/2011. tanév:	614 db
2011/2012. tanév:	204 db
2012/2013. tanév:	186 db

Jövőkép

A szakmai szolgáltatásokat érintő jogszabályváltozások figyelembe vételével az éves tervezés szabályozása a felmerülő igények kielégítésére, a szolgáltatás hatékonyabbá tétele. Szükséges erőforrások folyamatos biztosítása, minőségtudatos gondolkodás. A felnőttképzéssel képzéssel kapcsolatos dokumentumok, szerződések, tananyagok és taneszközök kezelésére vonatkozó eljárások használatának folyamatos minőségbiztosítása, szükség szerinti korrekciója.

Fejlesztési program

A működés feltételeinek biztosítása

Folyamatos feladat az épület állagmegóvása, lehetséges fejlesztése, a gyermekek/tanulók igényeihez igazodó megfelelő életkörülmények kialakítása.

Pályázati lehetőségekkel törekedni kell az energiatakarékosságra, a környezettudatos magatartásra, a kommunikációs hálózat fejlesztésére, az udvari területek felújítására. Kiemelten kezelendő az óvodai/tanulói játszótér fejlesztése, az akadálymentesítés, a bútorzat, elhasznált eszközök felújítása, cseréje, a gépjárművek biztonságos működtetése, különösen tanulószállításban a szakszolgálati ellátásban.

Hosszú távon megoldásra vár a helyhiány (az intézmény befogadó képessége 250 fő, a gyermeklétszám folyamatosan 300 fő felett van) megoldása.

A nevelési tanácsadó intézményegységben kezelni kell a helyiségek áthallásából adódó nehézségeket, a folyosó hűtését újabb klíma berendezés beállításával, a mosdó helyiség bővítését, játékvásárlási lehetőség megteremtését.

Az intézmény minden szintjén elhasználták a tanulói bútorok, berendezések.

Meg kell találni a fentiekhez szükséges forrásokat, pályázatokat, tudatosan kell keresni a legmegfelelőbb lehetőségeket, támogatási formákat.

Személyi feltételek fejlesztése

A gyermekek összetételének folyamatos változása a képzési, önképzési formák átgondolását is jelenti. Az autista, a halmozottan sérült, súlyosan fogyatékos, középsúlyos értelmi fogyatékos gyermekek számának megemelkedése következtében szükségessé válik az e területekre vonatkozó felkészítések igénybe vétele. Újabb terápiás szolgáltatások bevezetésével minőségibb fejlesztési formákat, a terápiák széles körét közvetíthetjük a szülők és gyermekeik felé.

A gyógypedagógiai intézmények szakemberei továbbra is meghatározóak a szegregált és integrált nevelésben-oktatásban.

A különböző képességű gyermekeknek különböző oktatási környezetre, szolgáltatásra, tanulászervezési technikákra, fejlesztő módszerekre, eljárásokra van szüksége.

Vezetőként továbbra is célom, hogy a módszertani központ folyamatosan tudja biztosítani a szolgáltatások széles körét:

- egyrészt a gyermek fejlesztésében az intézményen belül, és az integráció támogatásában, szakszolgálat és utazó gyógypedagógiai hálózattal
- másrészt, mint jó gyakorlat, tapasztalatok átadása a követő gyógypedagógiai intézmények számára
- harmadrészt a többségi intézmények pedagógusainak támogatása, szülősegítő szolgáltatások működtetése, a gyermekek harmonikus fejlődése érdekében a környezet érzékenyítése és a partnerek felkészítése.

Ennek érdekében

- Az együttnevelést megvalósító intézményeket (követő gyógypedagógiai és többségi) felkészíteni a feladatellátásból következő speciális ellátásra, szolgáltatásra.
- Pedagógiai szakszolgálati hálózatot működtetése az igényeknek megfelelően
- Felnőttképzés keretében pedagógusok integrációs támogatása
- Kutató-fejlesztő csoport által kidolgozott módszertani innováció nyilvánosságra hozása, magatartás, viselkedéskutatás
- Humánerőforrás-gazdálkodás
- Innovációk: A megváltozott társadalmi körülmények, az iskola felé irányuló elvárások innovatív tevékenységet várnak el az intézménytől. Így a megszerzett tapasztalatok alapján olyan innovációkat készít, amelyek másolhatóak, adott intézménytípuson, rendszeren belül továbbadhatók, mintaként szolgálnak. Ezzel az oktatásfejlesztés során korszerűbb oktatási anyaghoz juttatja a pedagógusokat, tanulókat.

Szakmai fejlesztések az intézmény erősségeire és fejlesztendő területeire építve

Erősségek

- Egyenlő hozzáférés biztosítása a fejlesztő és terápiás szolgáltatásokhoz, méltányos nevelési-oktatási környezet.
- Speciális feltételek, biztonságos környezet megteremtésével a beiskolázás és továbbhaladás feltételeinek biztosítása, a korai életszakasztól a munkába állásig.
- Felkészült/elkötelezett vezető és nevelőtestület.

- Hivatástudat, intézmény és tanulók iránti elkötelezettség.
- A nevelési-oktatási cél, feladat, követelményrendszer megfogalmazása a helyi dokumentumokban.
- A napi működés tervezése, kis létszámú csoportokhoz, megfelelő tanulólétszámhoz, tanár-diák arányhoz, életkori sajátosságokhoz igazodó, teljesíthető követelmények támasztása.
- Az intézmény cél- és feladatrendszerében, tartalmi elemeiben komplex módon kidolgozott a differenciált, egyéni fejlődést biztosító eljárások köre (módszertan, tanulásszervezés, terápia).

Fejlesztési lehetőségek

Együttműködés

Önálló, nevelőtestületi munkaközösségek, műhelymunkák, pályázati innovációk, csoportos megbeszélések, rendszeres nevelői konzultációk továbbfejlesztése
Tanulói fejlődést nyomon követő esetmegbeszélések kiterjesztése

Vezetés

Szakmai feladatokhoz hozzárendelt és a jogszabályi változásokhoz igazított erőforrások, tisztázott felelősség- és hatásköri viszonyok

Továbbra is kiemelt terület a hatékony döntéshozatal, irányítás, reagálás a kollégák újító kezdeményezéseire.

További pedagógiai, nevelési képességek felszínre hozása és hasznosítása, kreatív szakmai gondolkodás, egyéni és intézményi célok összehangolása.

Szakmai fejlesztéshez erőforrás, támogatás biztosítása.

Tanulásszervezés

Tanórai tanulásszervezés, tanulási esélyegyenlőség segítése a pedagógiai módszertár bővítésével

Élethelyzetekhez szükséges készségeket, képességeket támogató programok további kidolgozása, a tanulási folyamatokra, tantárgyakra, témakörökre bontva, eszközök, módszerek, szemléltetés meghatározásával.

A gyakorlati tudás középpontba helyezése, sérülés-specifikus módszerek, értékelési eljárások, sajátos tanulási utak kiépítésének bővítése.

Tervezési folyamatot orientáló értékek, célok, sikerkritériumok meghatározása, mérési, értékelési rendszer kidolgozása

A tanulási folyamat eredményességét szolgáló, előző ismeretekre épülő új ismeret feldolgozás, differenciálás, egyéni képességfejlesztés, a tanuló egyéni sajátosságaihoz igazodó, folyamatos és motiváló hatású, differenciált, egyénre szabott fejlesztő értékelés módszertanának bővítése.

Tudatos tervezés a tanórai folyamatokban, egymás munkája iránti érdeklődés, hospitálások számának növelése.

IKT-val támogatott oktatás és digitális tananyag változatos, sokszínű tanórai és tanórán kívüli felhasználás.

Szocializáció, személyiségfejlesztés

Szociális szolgáltatások közvetítésének erősítése, családlátogatás, gyermekvédelmi feladatok ellátása.

Személyiségfejlesztést és közösségfejlesztést szolgáló területek, tanórai, tanórán kívüli foglalkozások, egyéni fejlesztés, tehetséggondozás területeinek bővítése, a témákkal kapcsolatos önképzés, szakirodalmi olvasottság növelése.

Pedagógiai, etikai, nemzeti értékek határozottabb megjelenítése a tanórán, tanórán kívüli tevékenységekben.

A sajátos nevelési igényű fiatalok egyéni fejlesztésben részesítése mind a tanórán, mind a rehabilitációs órán.

- Szocializációs hátrányt csökkentő programok roma-gyermekek számára.
- védőnők felvilágosító munkájának bevonása,
- óvodai fejlesztés, iskolai életmódra felkészítés szegregált és integrált körülmények között,
- tantárgyi felzárkóztatás (szegregáltan, visszahelyezéssel, integráltan), fejlesztés
- utógondozás,
- egészséges életmódra nevelés, szocializációs technikák.

Kapcsolatrendszer, kommunikáció

Reagálás a változó külső környezet kihívásaira, belső és külső kommunikáció javítása

Több nyílt nap szervezése, információs kiadványok szerkesztése és terjesztése, szolgáltatásaink még szélesebb körben való megismertetése

Honlapunk akadálymentesítése, folyamatos gondozása, naprakész információkkal bővítése

Az intézmény kapcsolatrendszerének bővítése, különösen a külföldi kapcsolatok erősítése.

Tehetséggondozás

Pozitívumokra, az eredmények folyamatos individuális megerősítésére támaszkodó tehetséggondozás lehetőségeinek kiszélesítése.

A sajátos nevelési igényű fiatalok kiemelkedő képességterületeinek további tehetséggondozása.

Rendszeres és eredményes hazai, nemzetközi tanulói bemutatkozások, kiemelt eredmények, kiállítások, versenyek, sportprogramok.

Tehetségálózat további bővítése

Tanuló megfigyelések, mérések

Megfigyelésekkel, mérésekkel alátámasztott adatok alapján a kitűzött cél, feladat és az elért eredmény összevetése, mennyiségi, minőségi értékelése.

Neveltségi szint vizsgálatok a tanulók szociokulturális helyzetéből adódó hátrányok felmérésére, hatékony fejlesztő programok kidolgozása.

Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű tanulók létszámának emelkedésével együtt járó nyelvi kompetenciák fejlesztése, kommunikációt fejlesztő programok kidolgozása. A tantermek, szakmai gyakorlati műhelyek rendezettsége, esztétikuma. Kapcsolatok

kiterjesztése a szakmák elsajátításához, a munkába álláshoz befogadó integrált, ill. védett munkahelyek felkutatása, a kilépett fiatalok sorsának nyomon követése.

Szülőkkel való folyamatos kapcsolattartás a tájékoztatás, felmerülő probléma megoldás érdekében. Szociális készségek és magatartásminták kialakítása az eltérő szociokulturális helyzetből adódó kommunikációs konfliktusok feloldása, magatartás-és teljesítményzavar kezelése.

Szakszolgálat

A gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozás kiterjesztése a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos családokra

Szakképzés

Szakiskolai szakmák bővítése, szakképző évfolyamokon tantárgyi felzárkóztatással, szakmai ismeretek elsajátításával, önálló életre való felkészítéssel a munkába állási esélyek növelése, a lemorzsolódás csökkentése

Tanulói nyomonkövető rendszer kidolgozása, alkalmazása

Horizontális tanulás

Pedagógusok képzésének, továbbképzésének és önképzésének segítése, szervezése tanfolyam jelleggel, figyelemfelhívással, szakirodalom ajánlásával, nyílt napokkal, bemutatókkal, helyszíni megbeszéléssel, ismeretterjesztő kiadványokkal.

A gyógypedagógiában felhalmozódott tudás átadása, az intézményhálózat bővítése
Publikációs tevékenység szakfolyóiratokban és saját kiadvány formájában

Szülősegítő szolgáltatások

A szülői szolgáltatások számának emelése, rendszeres tájékoztatása, szülői tréningek számának emelése

Szülők, tanulók, pedagógusok együttműködése

Kapcsolattartási és együttműködési formák formák bővítése, a szülői munkaközösség erősítése

Pályázatok

Az eszközállomány fejlesztése, szakmai továbbfejlődés pályázati lehetőségek kihasználásával
Pályázatok eredményeinek fenntartása és továbbfejlesztése

Adminisztráció

A pedagógiai munkával, adminisztrációval összefüggő dokumentálás

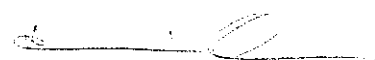
Összegzés

A Bárczi Gusztáv Módszertani Központ a hazai gyógypedagógia területén fontos szerepet tölt be. Az utóbbi években folyamatosan változott és alkalmazkodott a megújuló társadalmi és környezeti elvárásokhoz, a változó jogszabályi háttérhez, megfelelve a fenntartói, szülői, partneri elvárásoknak. Innovatív gyógypedagógiai szemlélete, a tantestület együttműködése a vezetéssel, a vezetői elvárások tolerálása, a közös erőfeszítések minőségi színvonalat eredményeztek, így országos elismertségű intézménnyé nőtte ki magát. A tanulók fejlődése, eredményei igazolják a gyógypedagógiai munka és az együttműködés hatékonyságát.

Az intézményi szervezeti kultúra mindennapi életünk meghatározója. A szervezetnek változnia kell, az új kihívásoknak, igényeknek meg kell felelnie, és a folyamatos változásban törekedni kell a hagyományok megtartására épülő, újító kezdeményezések támogatására.

Az egész szervezetet érintő folyamatban a vezetőknek, a dolgozóknak együtt kell működni a közös célok elérése, a biztonságos környezet megteremtése érdekében.

Megköszönöm az intézmény minden dolgozójának, a volt és jelenlegi fenntartónak 15 éves munkámhoz nyújtott segítségét, támogatását.

Tartalomjegyzék

Szakmai önéletrajz	2.
Bevezetés, célmeghatározás	5.
Intézményi adatok	7.
Helyzetelemzés	9.
Jelen helyzet, jövőkép	18.
A tanulók összetétele, eredményei	20.
Az intézményegységek szakmai munkája	22.
Fejlesztési program	36.
Összegzés	41.